

Iskra

Rojstvo in smrt

Rojstvo in smrt sta dve, natančno določeni točki v koordinatah časa in prostora. Vmes pa je življenje. Kratko, daljše, dolgo. Vendar življenje. Toda spet ne kako splošno, povprečno življenje, temveč bogato, ustvarjalno, polno, boleče, bedno, včasih tudi nesmiselno. A vseeno življenje, življenje enega samega bitja izmed milijard človeških bitij, ki so vsa skupaj ustvarila in izsajala to, kar imamo danes, smo imeli včeraj in bomo imeli jutri. Človeško življenje. Omejeno v svoji neomejeni ustvarjalnosti, radosti in plodovitosti pa tudi v vsem zlu, razdoru in uničevalnosti, ki je prav tako druga podoba istega človeškega življenja.

In ko zdaj, ob smrti v naših vrstah, v tihi zbranosti kontemplacije razmišljamo o vsem tem, o življenju in smrti, ki sta večna tema tako človekove umetnosti kot njegove znanosti, lahko samo ugotavljamo, da nobeno človeško življenje ni bilo preživeto zaman, da ga smrti sicer iztrgati ne moremo, da pa je življenje posameznega našega človeka vendar marsikaj ustvarjalno prispevalo k vsemu, kar imamo.

Z vsako smrtjo nas je manj, vsaka smrt tudi pomeni, da je tebe, mene manj, hkrati pa vsako človekovo rojstvo pomeni nov člen v nesmrtni verigi človeštva skozi čas in prostor, v daljna vesolja. To pa je nesmrtnost človekovega rodu.

Dušan Željcnov

predsednik kpo sozd iskra
tovaris boris lasic
trg revolucije 3
ljublana

31356 yu iskexp
31387 yu srs
31356 yu iskexp

novica o smrti tovarisa ljubana artica namestnika predsednika kpo sozd iskra nas je globoko prizadela z njegovo smrtjo je v vodenju in delovanju iskre nastala globoka vrzel kajti tovarisa artica smo cenili in spostovali kot pozrtvovalnega delavca ki ki je ogromno prispeval k vsemu tistemu, kar danes iskra pomeni doma in v svetu.
v imenu skupscine sr slovenije, predvsem pa njegovim najblizjim sodelavcem, iskreno sozalje.

predsednik skupscine sr slovenije
vinko hafner

Boris Lasič se posavlja od sodelavca in prijatelja Ljubana.

Zadnje slovo ob grobu na ljubljanskih Žalah.

V soboto smo se na ljubljanskih Žalah poslovili od našega Ljubana Artiča. V imenu delavcev Iskre se je na žalni slovesnosti od pokojnika poslovil Boris Lasič in dejal Ljubanu v slovo:

Težko je slovo od sodelavca, še težje od prijatelja.

Mnogim si bil oboje. Ob Aldi in svojcih je še veliko tistih, ki te bomo pogrešali. Pogrešali bomo tvojo oporo in razumevanje, ko si v vsakem znal vzbuditi občutek njegove lastne veljave.

Živel si razgibano in polno življenje: od pregnanstva v mladosti, partizanskih časov prek nemirnih let, do zrelega poslovnega življenja.

Vsega si se lotil temeljito in z velikim znanjem. bil si izvirna osebnost in vse do zadnjega poln energije.

Z izredno razgledanostjo in občutkom za bodoča obdobja si dobri dve desetletji soustvarjal Iskrino strategijo in si oče njene zunanje trgovine.

Poleg idej si imel tudi izredno sposobnost najti načine za njihovo uresničevanje.

Ljuban, ko bomo na osebnih ali poslovnih razpotjih iskali pravo pot, se bomo vprašali: »Kaj bi sedaj rekel Ljuban?« in morda bomo skupaj našli pravi izhod.

Tudi tako boš živel še naprej v nas.

Ljuban, hvala ti za vse!

O Ljubanu so dejali:

GOJMIR BLENKUŠ: Ljuban. Spoznal sem ga na Univerzi 1946. leta. Vsestransko aktiven se je udeležil mladinske delovne brigade Šamac—Sarajevo.

V Iskri sem ga leta 1946 srečal znova. Od tedaj sta se najini poti prepletali.

Nedvomno. Bil je eden prvih graditeljev Iskrine zunanje trgovinske politike. Človek, z veliko posluha in znanja in s pogledom uprtim naprej.

Ljuban je bil izjemno korekten človek. V največji možni meri je upošteval mišljenje sodelavcev. Prav zato je bilo z njim prijetno delati in sodelovati.

Težko bomo zapolnili vrzel, ki je nastala z njegovo smrtjo.

ANTON STIPANIČ: Spoznal sem ga leta 1973, ko je pravkar odhajal v Stuttgart kot direktor Iskre Electronic.

Že po prvih stikih sem spoznal njegovo sposobnost pogleda naprej, in reči moram, da je tako po tehnološkem, kot po komercialnem in razvojnem konceptu videl vsaj pet let pred komerkoli v Iskri. Zato je bil, med delom v tujini, ali potem, ko se je vrnil domov, vedno tisti človek, ki sem ga najprej konsultiral v pomembnejših zadevah v Iskri.

Ljuban Iskri ni posvečal le osem, ali deset ur dela na dan, Iskri je posvetil vse svoje življenje. Strokovno literaturo je naročal in spremljal vse, kar se je dogajalo na področju elektronike in razvoja v svetu. Še zlasti sem občudoval njegovo sposobnost adaptacije teh dogajanj v razvitem svetu na družbenopolitično in strokovno okolje v Iskri.

Iskra ima veliko sposobnih kadrov, vendar dimenzije Ljubanovega uma in znanja in praznine, ki je z njim nastala, ne bo lahko zapolniti.

Tudi kot človek in prijatelj je bil enkraten, dosleden, zvest načelu, skratka, Ljuban.

JOŽE HUJS: Ljuban je bil eden izmed pionirjev naše zunanje trgovine. S svojo široko razgledanostjo in sposobnostjo analitične ocene vsake situacije je bistveno prispeval k podobi celotne Iskre, k njenemu programu in organiziranosti.

Bil je eden izmed stebrov, ki so formirali tako Iskro, kakršna danes je in težko je videti, kdo bi ga v danem trenutku lahko nadomestil.

Vedno je bil objektiven ocenjevalec, hkrati pa človek z

šča. Toda poznal sem tudi drugo stran njegovega življenja. Še posebej se mi je vtisnilo v spomin njegovo prirojeno svetovljanstvo, prežeto s trdimi preizkušnjami preteklosti in bogastvom neizmernega znanja. Bilo je v Ekvadorju, med vzponom na več kot 5000 metrov visoki vršac Cayambe. Jaz s filmsko kamero v roki, on s svojim neločljivim fotoaparatom. Skljocala sva levo desno in lovila nepozabne motive. Toda od vsega so ga najbolj privlačili ljudje in živopisani cvetovi. Pripovedoval mi je o zakladnici diapozitivov in popotnih vtisih s takim znanjem, da sem ga resnično občudoval in

strokovno usmerjene bruce, presenečala širina njegovega znanja. Spominjam se, da je takrat npr. intenzivno proučeval Sartrova dela, ki v tistih »horuk« časih niso bila prav preveč »zaželeni«. Toda njemu je bil že tedaj tuj vsak konformizem, vedno se je do lastnega mnenja dokopal prek spoznanja številnih nasprotujočih si pogledov in stališč.

Tega se je dosledno držal tudi pri številnih pogovorih, ki sva jih imela o novih, revolucionarnih tehnologijah in še posebej o mikroelektroniki in problemih njenega uveljavljanja v našem, sorazmerno ozko usmerjenem in na tradicije priklenjenem okolju. Bil je globoko prepričan o tem, da je izgradnja lastne mikroelektronike in osvojitve njene uporabe eksistenčna nujnost za Iskro in vso Slovenijo in neogibni pogoj za razvoj, ki je odprt v svet in s katerim si edino lahko priborimo dolgoročno dostojen položaj v mednarodni gospodarski in tudi politični areni. Z njim smo izgubili sicer tihega, toda vztrajnega in doslednega zagovornika vrhunškega tehnološkega napredka.

Aktivno je sodeloval na naših zunanjetrgovinskih konferencah, tako tudi na Bledu 1972. leta.

visoko osebno in srčno kulturo, kvaliteto, ki je ni vedno moč najti med ljudmi.

ALEKS ŠTAKUL: Srečanje z Ljubanom mi je bilo vedno dragocena šola. Z njim sem se lahko pogovarjal o vsem brez dlake na jeziku. Tudi na najtežja novinarska vprašanja je vedno imel pripravljen odgovor brez praznih besed. V svojih razmišljanjih je bil preudaren, trezen in optimist hkrati. Zavedal se je pomena majhnih, toda pomembnih korakov pri zahtevnem osvajanju mednarodnega trži-

šča. Žal ni bilo nikoli časa, da bi si skupaj ogledala to neprecenljivo zakladnico. Preveč je hitel in z velikim mladeniškim optimizmom premagoval najtežje probleme. Ljuban je bil z vsem srcem in ponosom predan svojemu narodu. Bil je človek dobre volje in velikega poguma, kot da se zanj čas nikoli ne bo iztekel.

MILOŠ KOBE: »Z Ljubanom sva se poznala še iz študentskih časov, nekako od konca štiridesetih let, čeprav je bil po vpisni generaciji precej pred nami. Že tedaj nas je, ozko

FRANC VREČEK: Z ing. Ljubanom Artičem sva se prvič srečala na šoli za rezervne oficirje pred dobrimi 25 leti. Moj znanec me je seznanil z znanci, ki so vsak večer posedali v kantini. TRakoj sem postal pozoren na Ljubana, ki je bil kljub redkobesednosti zaradi nevsiljivega nastopa in široke razgledanosti središče omizja. V kasnejšem obdobju sem imel priložnost, da sem znova doživljal njegov nevsiljiv in prepričljiv nastop, saj sta se pri njem značaji in misel prepletala.

Leta 1936 sem od njega prevzemal vodenje takratnega montažnega sektorja v Prodajno servisni organizaciji Iskre.

SOŽALJA OD VSEPOVSOD — Ob smrti Ljubana Artiča, namestnika predsednika KPO SOZD Iskra, so SOZD Iskra in družini umrlega poslali sožalne brzojavke najvišji predstavniki slovenskega družbeno-političnega življenja, poslovni partnerji Iskre iz domovine in tujine, predstavniki Iskrinih delovnih organizacij ter številni njegovi prijatelji in znanci.

O Ljubanu so dejali:

Kljub temu, da sva se takrat že zelo dobro poznala, sva opravila »primopredajo« po vseh pravih. Obdelala in tudi zapisala sva razmere v posameznih oddelkih in gradbiščih. Zelo dobro se spominjam, da ing. Janc, ki je bil takrat drugi človek v Montaži, ni mogel razumeti, da sem takoj ob nastopu poznal vse podrobnosti. Ing. Artič je bil vedno tak. Za navidezno lagodnostjo se je skrivala izredna živahnost in natančnost.

V času njegove bolezni sem ga pogosto obiskoval. Pogovori ob bolniški postelji so bili povsebinski enaki pogovorom na sprehodu, v manjši družbi, v njegovi pisarni. Večji del razgovora se je sicer nanašal na Iskro, vendar pa je prišla vedno do polnega izraza tudi njegova razgledanost z najrazličnejših področij znanosti, umetnosti do poznavanja vin, gob, rib itd.

Opozarjal je na številne probleme, svetoval rešitve, zbiral je informacije, da je lahko svetoval drugim.

Tudi zadnji petek je potekal razgovor na enak način. Ne morem razumeti, od kod je črpal energijo za nenehno aktivnost, za optimalno upoštevanje vseh okoliščin, za medčloveške odnose, tudi v dne, ko so bile njegove življenjske sile že do kraja izčrpane. Bil je svetovljan na mnogih področjih do konca.

SILVO HRAST: »Prvi vtis o Ljubanu me je prevaral: ko so mi ga predstavili, se mi je zdelo, da je morda preveč galanten, nekoliko vase zaprt, pozneje pa sem ga spoznal kot širokopoteznega in racionalnega v mišljenju in akciji. Njegov optimizem se je naslanjal na dane možnosti in ni dovoljeval nobene zaletavosti. Njegovo izjemno poznavanje trendov v razvoju znanosti, v tehnologiji, v svetovni ekonomiki in financah ter Iskrine možnosti za uveljavljanje, so bile okvir za dajanje realnih ocen in na osnovi tega tudi akcij, ki so pripeljale Iskro do uspehov.

Dostikrat trdimo, da ima velik človek dosti sovražnikov, toda Ljuban je bil velik brez njih. Njegova organiziranost, premišljenost, sodelovanje in temelj-

ne druge vrline so ustvarile vzdušje, v katerem je bilo prostora samo za spoštovanje in tovarišstvo.

Bilo bi premalo, če bi rekli, da ga bo Iskra zelo pogrešala, pogrešali ga bomo mi vsi, ki nam je bil v marsičem vzor.

IVO BANIČ: »Vsem nam je bil tako mentor kot vzornik. V Iskri je vzgojil vrsto ljudi in s ponosom se štejem mednje. Vesel sem, da sem bil tudi njegov sodelavec in v tistih letih sem se mnogo naučil. Z Ljubanom Artičem smo vsi zelo veliko izgubili in težko bo nadomestiti takšnega človeka, kot je bil on.

MITJA TAVČAR: Poslovni ljudje, ki opravljajo mednarodno trženje velike organizacije, kakršna je Iskra, so praviloma razgledani, samostojni, tudi samosvoji ljudje. Redko si sponzoro izberejo istega vzornika in svetovalca. To je bil v Iskri dolgi dve desetletji Ljuban.

Nenehno je bil v stikih z desetlinami, najbrž stotinami ljudi v Iskri in izven nje. Pogovarjal se je izredno sproščeno, vendar učinkovito — sogovornik je vselej vedel, da mora varčevati s časom. Ljuban je slovel po tem, da manj govori in več vprašuje, vendar smo prav ob tem našli resnico in odgovor. Bil je zelo strpen človek, malokdaj je vzkipeł — Morda le ob človeški neumnosti in podlosti. Nijverjel v silo, dovolj mu je bila moč človeške širine in znanja. Velike ljudi dolgo preživi njihovo duhovno bogastvo.

PETER KOBAL: Ljuban je bil zame izjemen človek. Znal je poslušati, znal svetovati. Za DO Kibernetika je izjemno dragocen njegov prispevek, ki ga je dal v času, ko je kot direktor Iskre — Electronic Stuttgart razširil naše tržišče na današen obseg. To tržišče je za nas še danes ključnega pomena.

Ko je prešel v Marketing je znal sodelavcem posredovati tudi pomoč pri znanjih, ki so jim bila potrebna in tudi v tem vključevanju se je pokazal kot izjemen.

Skratka, za nas, za DO Kibernetika, ostaja lik izjemne-

ga človeka, čigar izgubo bomo težko nadoknadili.

JOŽE ČEBELA: Težko je v kratkih stavkih povedati, kaj vse je storil za razvoj naše, Iskrine družine Ljuban Artič.

V enajstih letih, kot predsednik sindikata SOZD Iskra in zadnja štiri leta kot predsednik DS SOZD Iskra sem bil z njim v stalnih stikih. Nikoli mi ni odrekel nobenega razgovora. Njegovi nasveti so bili vedno vsebinsko bogati in so izhajali iz njegovega velikega znanja in izkušenosti. Vsa srečanja z njim

Iskre i Elektronske industrije Niš.

Drug Artič je pruzio značajan doprinos u razvoju naših formi saradnje izmedju naših kolektiva i gradio trajne odnose ne samo izmedju nas, nego i na jugoslavenskom i inostranom tržištu.

Prijatelji i kolege u Elektronskoj industriji Niš trajno će čuvati u uspomeni svetao lik i delo koje je učinio Ljuban Artič.

METOD ROTAR: Pokojnega Ljubana sem spoznal na začetku 60 let pri Elektrosignalu.

Ljuban Artič med sodelavci Iskrine zunanje trgovine.

pa so potekala kot srečanja s prijateljem, ki se želi poglobiti v reševanje problemov z vsakim, ne glede na funkcijo in izobrazbo. Z njegovo smrtjo smo izgubili velikega delavca Iskre, ki je Iskri s svojim delom dal prispevek trajne vrednosti.

ILJA MEDIČ: »Ljuban je bil velik prijatelj Iskre. Bil je njen vizionar in strateg. Delo z njim je bilo vedno prijetno in to kljub težavam, ki so jih prevečkrat predstavljali poslovni problemi.

Prepričan sem, da v svojem poslovnem življenju ne bom nikoli več niti približno občutil tako prijetnega in strokovno izdelanega odnosa, kot sem ga imel z Ljubanom. Izgubil sem tudi prijatelja, ki ga bom vedno pogrešal.

DRAGOTIN DRAGOJEVIČ: Sa velikom tugom primljena je vest, da smo izgubili vrlo omiljenog sagovornika, prijatelja i vrsnog stručnjaka, koji je smireno i strpljivo gradio dobre poslovne odnose izmedju

Tam je bil vodja šibkega toka. Moj prvi vtis je bil, da gre za izredno razgledanega človeka z velikim znanjem in velikimi sposobnostmi, pa tudi za človeka, s katerim človek ne samo lahko, ampak želi sodelovati. Zaradi tega sem se odločil, da ga povabim v Iskro. Tako je leta 1962. postal Iskraš. Sedaj lahko rečem, eden največjih, brez pretiravanja. Ko smo dobili nalogo, da organiziramo celotni tržni nastop Iskre, smo se dogovorili, da prevzame vodenje in usmerjanje izvoza in vseh zunanjetrgovinskih aktivnosti, ki se vgrajujejo v filozofijo Iskre. Tu je opravil ogromno delo in še dolgo, dolgo bomo to čutili. V tistih časih sva bila resnično veliko skupaj in bolj ko sem ga poznal, bolj sem cenil njegovo zaupanje, pa tudi njegovo opredelitev do razreševanja konkretnih problemov.

Posebej se spominjam enega naših razgovorov, ko smo vsake toliko časa razmišljali o nadaljnjih perspektivah, kako je na nekem razgovoru v Trzinu

Med 31 prispelimi nalogami je delavski svet SOZD Iskra na predlog posebne komisije podelil 10 nagrad.

Nagrade

V Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani je bila minuli četrtek, 10. januarja prijetna slavnost, na kateri so podelili nagrade za najboljše diplomske in magistrske naloge, pomembne za SOZD Iskra. Med 31 prispelimi nalogami se je komisija odločila za 10 nalog, pri ocenjevanju pa ni imela lahkega dela, saj so bila domala vsa dela izredno kakovostna.

Komisija je za posamezne naloge določila posebne ocenjevalce, ki so naloge vrednotili glede na koristnost za Iskro, možnosti praktične uporabe, možnosti uporabe domačih materialov itd.

Slavnosti so se poleg nagrajencev udeležili tudi člana KPO SOZD Iskra Rado Faleskini in Boris Mužič, predsednik komisije Nace Pavlin in predsednik delavskega sveta SOZD Iskra Janez Kern, ki je tudi izročil nagrade.

TATJANA JAGODIČ, dipl. ing. zaposlena v Iskri Mikroelektroniki, diplomirala na FNT v Ljubljani. Naslov naloge ja Ocena primernosti različnih pozi-

Tatjana Jagodič.

tivnih in negativnih foto-rezistov za proizvodnjo integriranih vezij visoke stopnje integracije.

V nalogi je avtorica razvila in optimizirala postopke za fotolitografsko preslikavo strukturnih elementov integriranih vezij s kritičnimi dimenzijami 3 mikrometrov. Rezultati diplomskega dela predstavljajo prvi korak v razvoju tehnologije izdelave integriranih vezij zelo visoke stopnje integracije.

Mentor: doc. dr. Stane Pejovnik

Nalogo sta ocenjevala dr. Rudolf Ročak iz Mikroelektronike in Franc Beravs, dipl. ing. iz IEZE.

ANTON KOSI, dipl. ing., zaposlen v Iskri Avtomatika. Diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko. Naslov naloge je Integrirana zaščita v distribuciji.

V svoji diplomski nalogi je podal kompleten pregled zaščitnih naprav, ki se danes uporabljajo v zaščiti srednje napetostnih razdelilnih elektroenergetskih sistemov in predvidel integracijo vseh teh funkcij v eni multiprosorski napravi. Taka rešitev omogoča v okviru iste naprave realizacijo cele vrste novih funkcij, ki jih do sedaj ni bilo možno realizirati ali pa je bila realizacija zelo otežkočena. Izkazalo

Anton Kosi.

se je, da lahko tako sestavljena integrirana zaščita prevzame tudi funkcijo končne postaje pri avtomatskem daljinskem vodenju in nadzoru elektroenergetske enote. Rezultati naloge se v delovni organizaciji Iskri—Avtomatiki že uspešno uporabljajo pri uvajanju mikroprocesorskih relejev in njihovem povezovanju za uporabo v razdelilnih transformatorskih postajah.

Mentor: prof. Anton Ogorlec

Nalogo sta ocenjevala Ivan Kukovič, dipl. ing. iz Avtomatike in Silvo Štruc, zaposlen pri EGS.

ANDRAŽ LEGAT, dipl. ing., zaposlen v Iskri Telematiki, diplomiral na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — fizika. Naslov naloge je Merjenje prečne porazdelitve gostote svetlobnega toka v Nd—YAG laserju.

Poznavanje prečne porazdelitve gostote svetlobnega toka v Nd—YAG laserju je zelo pomembno za večino aplikacij laserjev, tako pri pulznih laserjih kot pri laserjih s kontinuiranim delovanjem.

Avtor je v svoji nalogi preveril različne načine meritev profila žarka. Ugotovil je, da je za merjenje prečne porazdelitve najprimernejša silicijeva dioda z vrtečo se zaslonko. Metoda je enostavna in v primerjavi z nekaterimi drugimi vrstami merjenja ne zahteva drage opreme.

Mentor: dr. Martin Čopič in Stojan Trošt, dipl. ing.

Nalogo sta ocenjevala: mag. Boris Vedlin in dr. Igor Senčar iz CEO.

MARC MIROSLAV, mag., zaposlen v Iskri Telematiki. Magistriral je na VEKŠ Maribor. Naslov naloge je Razvoj neširokopotrošnih izdelkov kot integralni del razvojne politike OZD.

V magistrskem delu je tov. Marc zelo sistematično obdelal bistvene vidike ocenjevanja odločanja in spremljanja v procesu razvoja novih izdelkov. Poleg že večkrat predloženih in obravnavanih pravil za organizirani inovacijski proces je v magistrskem delu zbranih in opremljenih z viri za nadaljnji študij precej stališč in kriterijev, ki jih je potrebno upoštevati pri podrobnejši obravnavi inovacijskega procesa. Izredno pomembno je organizirano izvajanje inovacijskega procesa v SOZD Iskra, zato je predloženo magistrsko delo po svoji strokovni vsebini in po načinu obravnave zelo dober pripomoček v ta namen.

Mentor: prof. dr. Bogomir Deželak

Nalogo sta ocenjevala dr. Bruno Stiglic iz Avtomatike in mag. Ivo Banič iz Mikroelektronike.

MATJAŽ MOČNIK, dipl. ing. zaposlen v Iskri CEO. Diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko v Li. Naslov naloge je Testna naprava za elektronski merilec ko-

Matjaž Močnik je v svoji diplomski nalogi teoretično obdelal programljivo testno napravo na mikroračunalniški osnovi, s pomočjo katere je možno preizkušati zelo širok spekter elektronskih podsestavov z analognimi in digitalnimi elektronskimi veziji. Naloga predstavlja pomemben prispevek k znanju o avtomatiziranem preizkušanju elektronskih vezij. Na osnovi predlaganega koncepta so v Centru za elektrooptiko pričeli z izdelavo prototipa testne naprave za merjenje kotov EMK—3, ki jo bodo uporabljali tako v razvoju kot v proizvodnji in pri servisiranju svojih izdelkov. V testni napravi je kljub uporabi mikroračunalniške tehnologije delež uvožene-

Miroslav Marc.

Matjaž Močnik.

Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Is za diplomske in magistrske naloge

ga materiala izjemno majhen.

Mentor: prof. dr. Jernej Virant

Nalogo sta ocenjevala mag. Pavle Štajdohar in dr. Igor Senčar iz CEO

KLAVDIJ PERVANJE, dipl. oec. Zaposlen v Iskri Avtoelektriki. Diplomiral na ekonomski fakulteti v Lj. Naslov naloge je Analiza odvisnosti stroškov poslovanja od stopnje izrabe kapacitet v TOZD AET Tolmin v letih 1981—1982.

Avtor v nalogi obravnava postopke razmejevanja fiksnih, oz. variabilnih stroškov ter korelacijski odnos stroškov v odvisnosti od stopnje izrabe kapacitet v TOZD. Rezultati analize so uporabni predvsem za TOZD AET, predstavljajo pa solidno osnovo za nadaljnjo analizo izrabe kapacitet ter izračunavanje praga rentabilnosti pri različnem obsegu poslovanja.

Mentor: prof. dr. Filip Lipovec

Nalogo sta ocenjevala Božo Lampič, dipl. oec iz Kibernetike in Ivo Poljšak, dipl. oec iz ERO.

ANDREJ ŠUŠTARŠIČ, dipl. ing. Zaposlen v Iskri Avtomatiki. Diplomiral na Visoki tehniški šoli v Mariboru. Naslov naloge je Mikroračunalniške izvedbe meritve in regulacije tiristorskega napajalnika.

Andrej Šuštaršič je v svoji diplomski nalogi raziskal možnosti mikroračunalniške implementacije regula-

cijskega algoritma za potrebe tiristorskih napajalnikov. Osrednji problem, s katerim se je soočil pri svojem delu, je bil problem delovanja v realnem času in s tem povezana hitrost izvajanja regulacijskega algoritma. Nalogo je rešil zelo uspešno in tako napravil prvi korak pri uvajanju sodobne tehnologije v izdelke energetske elektronike v delovni organizaciji Iskra — Avtomatika. Na osnovi rezultatov naloge je bil zgrajen in tudi preizkušen prototip tiristorskega napajalnika z mikroračunalniško regulacijo, katerega poiskusna proizvodnja bo stekla v drugi polovici leta 1985.

Mentor: dr. Karel Jezernik
Nalogo sta ocenjevala tov. Vinko Muha iz Avtomatike in Iztok Zupet iz Delte.

JANEZ ŠPAROVEC dipl. ing. Diplomiral je na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — matematika in mehanika. Naslov naloge je Pozitivno definitne matrice.

Diplomska naloga se lahko uvršča med tista uspešna dela iz matematike, ki gradijo most med temeljnimi teoretičnimi znanji, v tem primeru linearno algebro in tistimi matematičnimi disciplinami, ki obdelujejo probleme iz vsakdanje prakse, kot so optimizacija, verjetnostni račun, statistika, itd. Algebra ima široko paleto uporabe v moderni industriji, v svetu pa se že nekaj časa nakazuje kot področje, ki bo doživelo še večjo ekspanzijo.

Mentor: dr. Matjaž Omladič

Nalogo sta ocenjevala Matija Cencelj iz Telematike in Janja Žabjek—Dolinšek iz Avtomatike.

ANDREJ VRHOVEC, mag. Zaposlen v IC. Magistriral na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Naslov naloge je Nekateri transnacionalni vidiki poslovanja Iskre.

Avtor v izredno kompleksno zastavljenem delu obravnava Iskrino podjetniško dejavnost v tujini in po primerjalni analizi transnacionalnih in dežel v razvoju argumentirano opredeljuje izhodišča bodoče politike Iskre na tem področju. Nekatera poglavja dela z manj znanih področij so pravi učbenik za delavce, ki po samoupravnih, poslovodnih ali strokovnih plati sodelujejo v tvorjenju in izvajanju politike mednarodnega poslovanja Iskre.

Mentor: prof. dr. Janez Bukovec

Nalogo sta ocenjevala dr. Ludvik Toplak iz Iskre Delte in mag. Mitja Tavčar iz IC.

BOJAN DE REJA, dipl. ing. arhitekt. Diplomiral na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo — arhitektura. Naslov naloge je Oblikovanje prenosnega mikročitalca.

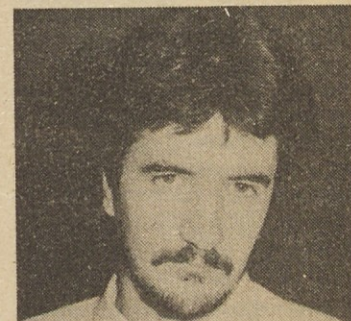
V sklopu razširitve programa Iskrine tovarne VEGA za leto 1985 je Bojan De Reja v diplomski nalogi oblikoval prenosni mikročitalec. Pri tem se je avtor zavzel poleg oblikovanja tudi za samo uporabnost in rokovanje z aparatom. Dodatna vred-

nost naloge je v upoštevanju specifičnosti, ki jih zahteva prenosnost. Aparat v zasnovi predstavlja konkurenčnost tujim proizvajalcem sorodne opreme.

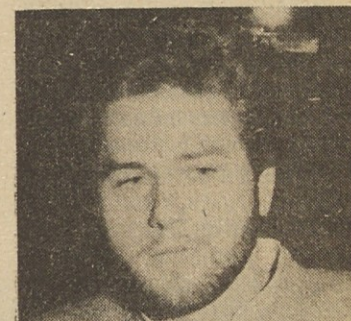
Mentor: prof. dr. Niko Kralj

Nalogo sta ocenjevala Ljuba Klotnik, dipl. ing. arh. iz Kibernetike in Janez Slavec, dipl. ing. iz ERO.

Pripravil: Lado Drobež
Foto: LD

Klavdij Pervanje.

Andrej Šuštaršič.

Andrej Vrhovec.

Bojan De Reja.

Vitimir Osojnik

Pri odpravljanju naših

V letu 1984 je Iskra Telematika zabredla v izjemno hude gospodarske težave, ki jih bo morala v letu 1985 odpraviti. Osnove za izboljšanje stanja obstajajo, vendar bodo morali delavci delovne organizacije ob pomoči SOZD Iskra in širše družbene skupnosti zelo angažirano zgrabiti za delo.

Vitimir Osojnik, v. d. direktorja Iskre Telematike je o sedanjem stanju v delovni organizaciji dal naslednjo novoletno izjavo:

»Eno je jasno: tudi in še posebej v težkih časih moramo verjeti vase, v svoje delo in svojo delovno organizacijo. V tem smislu je treba za skupne cilje delati več in bolje, kot smo morda vajeni in žrtvovati tudi del zasebnega življenja, če je treba. V prid skupnim interesom velja prekiniti z vrtičkarstvom in se odpovedati lokalnim in osebnim interesom.

Koristna je zdrava kritika, odprtost in realnost brez histerije. Predvsem pa je pomemben izjemno discipliniran odnos do delovnih zadolžitvev. Sprejemanje različnih sklepov nam prav nič ne koristi, če jih nihče ne izvršuje. Prav tako nesprijetljivo je prevračanje odgovornosti na druga ramena.

Kaže, da še vedno nismo prav vsi dojeli, v kako resnih časih živimo. Zato naj kar v uvodu zapišem: kdor ni pripravljen izgorevati za naše skupne cilje, naj čimprej odide. Še posebej saboterjev v tem trenutku resnično ne potrebujemo!

Ne dvomim v delavce iz naše neposredne proizvodnje. Vem in verjamem, da so navajeni in pripravljeni trdo delati. Če bo treba, bodo za delo zgrabili tudi ponoči.

Bolj pa bo treba spodbuditi delovno in ustvarjalno silo naših režijskih delavcev. Če se hočemo rešiti iz sedanjih zagat, mora vsakdo sprejeti svoj del bremena. Zaupam v njihove strokovne sposobnosti, zato jim bo v prihodnje dopuščena večja delovna in ustvarjalna svoboda v okvirih dogovorjenih ciljev. Vendar bo ta svoboda pogojena: za svojimi delovnimi rezultati bo moral vsak posameznik stati z vso odgovornostjo. Dobro delo bomo učinkovito in dosledno nagrajevali, prav tako odločno pa bomo preganjali

slabo delo in nesposobnost. V tem smislu bomo kmalu začeli izvajati skrbnejši interni nadzor nad izvrševanjem sklepov in nalog, ki nam bo omogočil pravilno razsojanje v konkretnih primerih.

Najprej moramo torej napraviti red na lastnem dvorišču. Šele s tem si bomo pridobili bolj trdno zaupanje širše družbene skupnosti. Njena konkretna pomoč nam bo v prihodnje še kako potrebna, saj sami ne moremo razrešiti celotnega vozla problemov.

Izjemno zapletene probleme Iskre Telematike rešujemo v prav tako izjemno zaostrenih pogojih gospodarjenja, ki skoraj ne omogočajo hitrih premikov na bolje. Tudi v letu 1985 moramo računati z nadaljnjim naraščanjem inflacije in obrestnih mer. Še naprej se bomo otepal s pomanjkanjem deviznih sredstev za repromaterial iz uvoza. Reševanje vsakodnevne problematike bo spričlo naše visoke zadolženosti od vseh nas zahtevalo maksimalne napore.

Že nekaj mesecev se izredno trudimo, da bi našli poti do boljšega poslovanja Iskre Telematike in izpeljati nekatere najbolj nujne notranje konsolidacije, o čemer je bilo že dovolj povedanega in napisanega, prav tako pa so bile zadeve predstavljene tudi na različnih sestankih in sejah samoupravnih in drugih organov. V tem smislu je bila opravljena natančnejša analiza realnega stanja v delovni organizaciji. Veliko naporov smo vložili v zagotavljanje dovolj akumulativnih naročil za naše izdelke, predvsem za izvoz na tuje trge. Danes že lahko rečemo, da smo pri tem uspeli.

V tem kratkem času pa nam ni uspelo povezati pretrganih nabavnih tokov za repromaterial z domačega in tujega trga. Glavobole nam povzročajo predvsem izredno dolgi in nezanesljivi dobavni roki. Neurejeno je tudi planiranje znotraj delovne organizacije, kar je posledica nekvalitetne poslovne informatike na področju obvladovanja blagovnih tokov.

Vitimir Osojnik, v. d. glavnega direktorja Iskre Telematike.

Poslovni rezultati Iskre Telematike se zelo ostro odražajo tudi v poslovanju širšega družbenogospodarskega okolja, v katero je vpeta delovna organizacija. Zato se danes v razreševanje naših problemov izredno intenzivno vključuje celotna SOZD Iskra, zlasti Iskra Commerce, Iskra banka in tiste delovne organizacije, ki so z našo vsebinsko povezane. Široko podporo imamo tudi v kranjski občini in republiki.

SOZD Iskra se zaveda, da je sanacija Iskre Telematike izrednega pomena za vso Iskro. Zato nam je uspelo — verjetno prvič v tako velikem obsegu — aktivirati vse Iskrine sile. Iskra Telematika trenutno doživlja vsestransko podporo in razumevanje ostalih Iskrinih delovnih organizacij, s katerimi je tesno povezana že danes, še bolj trdne odnose pa bo morala razviti v prihodnje, zlasti pri iskanju skupnih poti iz sedanjega položaja, ki se kažejo tudi na področju realizacije bodočih skupnih programov.

Prav tako ne pomnimo, da bi se najvišji republiški organi tako intenzivno vključevali v reševanje konkretnih problemov neke Iskrine delovne organizacije, kot se to dogaja v našem primeru. Seveda se moramo pri tem zavedati, da pa so možnosti za konkretno materialno pomoč majhne. Razmere v celotnem slovenskem go-

V letu 1985 bodo morali delavci Iskre Telematike ob pomoči SOZD Iskra in širše družbene skupnosti nadoknaditi zamujeno.

Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Iskra Isk težav ne ostajamo sami

Tik pred novoletnimi prazniki je bila odobrena tudi investicija. Omogočila bo razmah v razvoju in proizvodnji izdelkov, ki nastajajo na podlagi lastnega znanja in so namenjeni predvsem izvozu. Med temi je tudi Sistem Iskra 2000 (na sliki).

spodarstvu so znane, zato moramo kar največ napraviti sami.

Posebno zahvalo velja nameniti Izvršnemu svetu skupščine občine Kranj in Temeljni banki Gorenjske, ki sta izredno intenzivno vpeta v napore naše delovne organizacije za čim hitrejšo sanacijo in realizacijo naših ambicioznih ciljev v prihodnosti.

Kakšne so naše možnosti v prihodnje?

Izračuni kažejo naslednje: Iskra Telematika mora v letu 1985 izdelati za 23 milijard din izdelkov. Od tega jih mora 70% nameniti za izvoz. Le tako bo lahko prišla iz sedanjih zagat.

Trenutno vse kaže tako, da nam bo uspelo pridobiti dovolj naročil. Vendar pa bo poleg tega treba izpolniti še dva zahtevna pogoja:

— pokriti izgubo, ki jo beležimo ob koncu leta 1984.

— zagotoviti devizna sredstva za financiranje nabave repromateriala in plačilo neblagovnih obveznosti v letu 1985 (izračunan devizni primankljaj Iskre Telema-

tike v letu 1985 znaša 15 milijonov dolarjev).

V zvezi z velikimi prizadevanji za pokritje izgube se moramo zahvaliti vsem delovnim organizacijam iz Kranja, Iskre in PTT Slovenije ter ostalim poslovnim partnerjem, ki so nam odstopili certifikate republiških rezerv. V soglasju z občinskimi in republiškimi organi trenutno teče izredno obsežna akcija za pokrivanje izgub naše delovne organizacije, ki zajema vso Slovenijo in se bo iztekla v januarju 1985. S to akcijo še ne bo možno rešiti vsega našega problema, zato je vzporedno v teku še več drugih akcij, katerih rezultat bo prav tako znan v januarju.

Naš največji problem je že omenjeni devizni primankljaj. Izračuni kažejo, da brez rednega dotoka deviznih sredstev ne bomo uspeli sanirati sedanjega stanja niti dvigniti realizacije proizvodnje na vrednost 1,8 milijarde din mesečno. Ne moremo in ne smemo več plačevati deviznih sredstev po ubijajočih odstotkih in obrestnih merah, ki so nam v letu 1984 požrle več kot 4 milijarde din čistega dohodka. Tu želimo in potrebujemo konkretno pomoč,

ne kot darilo, temveč kot naložbo, oz. nakup po uradnem tečaju, da bomo lahko realizirali naše cilje.

Z vsakim dnem, ki mine brez vnaprejšnjega plačila repromateriala, se nam daljšajo dobavni roki in zmanjšujejo možnosti za popoln zagon proizvodnje. V svetu je veliko povpraševanje po izdelkih, ki jih tudi mi potrebujemo, zato dobavitelji nimajo razumevanja za našo togost. Nihče ne čaka na nas, saj lahko prodajo boljšemu plačniku.

Poleg reševanja že opisanih problemov je v letu 1985 pred delavci naše delovne organizacije še vrsta drugih nalog. Naj omenim le dve najbolj obsežni!

Po vseh peripetijah, ki so nam pobrale ogromno časa in energije, smo končno le pridobili vsa potrebna soglasja za nakup licence Sistema 12. S tem sistemom bo prišlo v hišo novo znanje, ki ga bomo lahko uporabili tudi na drugih področjih, na primer pri razvoju lastnega

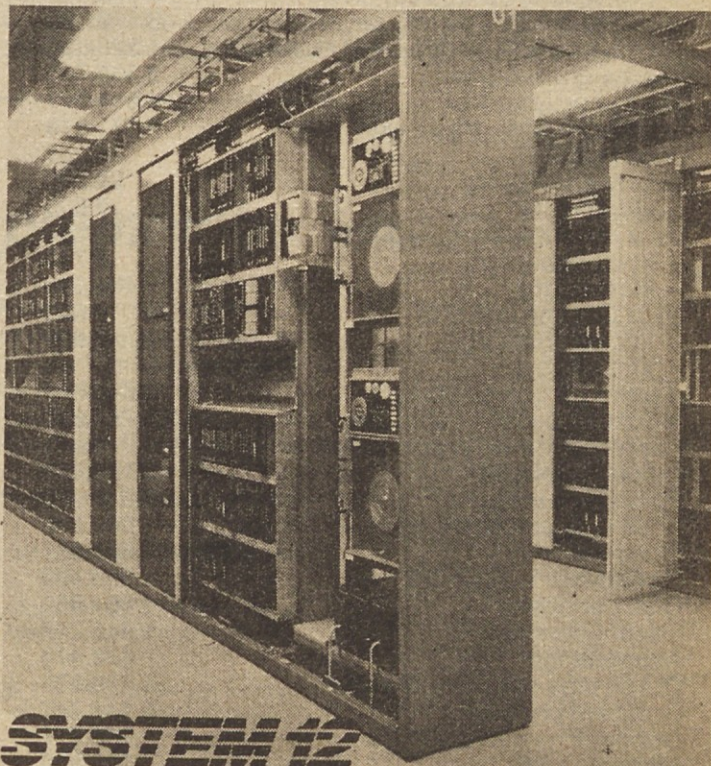
Sistema Iskra 2000. Tudi za to investicijo smo tik pred novim letom dobili »zeleno luč«.

Naše velike možnosti so torej odprte. Predvsem od nas samih pa je odvisno, kako jih bomo izkoristili. Odslej nam izgovori ne bodo pomagali več. Z vso odgovornostjo, ki izhaja iz zaupanja družbe in iz naših eksistenčnih potreb, se moramo prizadevno lotiti svojih nalog!

Naša prihodnost je torej v nas samih. Sprostimo svoje ustvarjalne sile, ki so bile zaradi premajhnih investicij v preteklosti dostikrat onemogočene, zdaj pa se je zanje ponudila priložnost!

Ne smemo se slepiti: leto 1985 bo leto trdnega dela in odrekanj. Toda — hkrati bo tudi leto ustvarjalnega delovnega poleta, s katerim si bomo zagotovili trdnjšo prihodnost. Zato vstopimo vanj pogumno in z optimizmom!«

KAZIMIR MOHAR

Po številnih uradnih zapletih je končno odobren nakup licence za sodobni komutacijski Sistem 12. Z njim bo prišlo v hišo novo znanje.

Sprejeli letni načrt

Služba za plan in vodenje proizvodnje je skupaj z ostalimi strokovnimi službami delovne organizacije in TOZD pripravila predlog načrta DO Kibernetika za leto 1985. Obravnavali in potrdili so ga delavski sveti TOZD in delovne organizacije do 26. decembra lani.

Priprava letnega programa razvoja DO se je lani začela že v marcu. Naslednjih devet mesecev pa smo namenili izdelavi analize razvojnih možnosti po posameznih blagovnih skupinah in analize proizvodnih zmogljivosti, kadrovskim potrebam, načrtovanju izvoza in uvoza, naložbam ter usklajevanju znotraj DO in SOZD Iskra.

Glavni cilji razvoja Kibernetike v letu 1985 izhajajo iz načrtovanega dohodka na zaposlenega delavca in povečane proizvodnje za izvoz, kar zagotavlja socialno varnost delavcem in uspešno gospodarsko rast DO.

Načrt predvideva povečanje obsega eksterne proizvodnje za 6%, po vrednosti pa za 76%, kar je 15 milijard din. Vrednost skupne proizvodnje bo v letošnjem letu skoraj 19 milijard din. Na domačem trgu načrtujemo prodajo v vrednosti 9 milijard din in bo višja za 40%. Skupni izvoz naj bi povečali na 28,7 milijona dolarjev (+22%), od tega bi izvozili na konvertibilni trg za 23 milijonov dolarjev (+28%). Za povečano proizvodnjo bomo potrebovali za 14 milijonov dolarjev surovin in repromateriala iz tujine, kar je 13% več

kot v letu 1984. Na domačem trgu bomo nabavili za 4,6 milijarde din, to bo za 38% več kot v letu 1984. V osnovna sredstva bomo investirali 1,6 milijarde din, kar bo 57% več kot lani.

Načrtujemo tudi 1,2-odstotno povečanje poprečnega števila zaposlenih — s 4.952 na 5.013 delavcev.

V letu 1985 naj bi ustvarili 22,8 milijarde din celotnega prihodka (+57%), 7,5 milijarde din dohodka (+53%) in 4,6 milijarde din čistega dohodka (+52%). Sredstva za sklade bodo za 65% večja kot v letu poprej. Naš cilj mora biti, da bi se dohodek na zaposlenega delavca letos povečal z enega na 1,5 milijona din.

Program ukrepov srednjeročnega načrta 1981 — 1985 za prihodnje leto je dovolj smelo zastavljen glede na pričakovane gospodarske razmere in terja polno angažiranost ter odgovornost vseh zaposlenih v Iskri Kibernetiki. Zato so sestavni del programa tudi naloge in ukrepi posameznih področij v delovni organizaciji za nemoten potek proizvodnje, povečanje izvoza, varčevanje z repromateriali in energijo, izboljšanje tehnološke in delovne discipline, boljšo izrabo delovnega časa, predvsem pa povečanje dohodka.

Božo Lampič

Glavni cilji razvoja DO Iskra Kibernetika v letu 1985

v 000 din

	Plan 1984	Ocena real. 84	Ocena 84 Plan 84	Plan 1985	Plan 85 Ocena 84
Fiz. obseg ekst. proizv. (PCV 84)	8,178.790	8,573.710	104,8	9,064.416	105,7
— eksterna proizvodnja	6,850.752	7,294.136	106,5	7,814.370	107,1
— eksterne dobave (Tel., ERO)	1,328.038	1,279.574	96,4	1,250.046	97,7
Eksterna proizv. (po tek. cenah)	8,178.790	8,573.710	104,8	15,115.926	176,3
— od tega eksterne dobave (Tel., ERO)	1,328.038	1,279.574	96,4	1,796.788	140,4
Interna proizvodnja	2,335.761	2,593.171	110,0	3,674.781	141,7
Skupna proizvodnja	10,514.551	11,166.881	106,2	18,790.707	168,3
Prodaja na dom. trgu z ekst. dob.	5,371.878	6,483.884	120,7	9,051.990	139,6
Izvoz (v 000 \$)	29.089	23.525	80,9	28.734	122,1
— konvertibilni trg	22.289	19.111	80,9	23.004	120,4
— klirinški trg	6.800	4.414	64,9	5.730	129,8
Uvoz repromateriala (v 000 \$)	13.340	12.318	92,3	13.960	113,3
— konvertibilni trg	8.740	8.259	94,5	9.065	109,8
— klirinški trg	4.600	4.059	88,2	4.895	120,6
Uvoz opreme (v 000 \$)	4.800	4.108	85,6	1.549	37,7
— konvertibilni trg	4.800	4.108	85,6	1.549	37,7
— klirinški trg	—	—	—	—	—
Nabava na domačem trgu	2,640.689	3,358.542	127	4,641.044	138,2
Naložbe v osnovna sredstva	1,287.630	1,046.492	81,3	1,642.918	157,0
Poprečno število zaposlenih	4.941	4.952	100,2	5.013	101,2
Celotni prihodek	13,184.489	14,462.755	110	22,767.639	157,4
Porabljeni sredstva	8,619.038	9,584.812	111	15,298.876	159,6
— od tega amortizacija	589.296	598.350	102	898.474	150,2
Dohodek	4,565.451	4,877.943	107	7,468.763	153,1
Obveznosti iz dohodka	1,900.499	1,865.894	98	2,885.408	154,6
Čisti dohodek	2,664.952	3,012.049	113	4,583.355	152,2
Osební dohodki	1,948.277	2,195.520	113	3,240.322	147,6
Akumulacija	433.472	519.407	120	934.905	180,0
Del čistega dohodka za sklade	716.675	816.529	114	1,343.033	164,5
Družbeni proizvod	5,154.747	5,476.294	106	8,367.237	152,8
Dohodek na delavca (v din)	956.917	999.170	104,4	1,513.120	151,4
Vlaganje v RR	523.830	626.750	119,6	1,062.000	169,4
Delež vlaganj v RR v dohodku (v%)	11,47	12,85	112,0	14,22	110,7

Usmeritve in cilji na področju kadrovske dejavnosti

Na podlagi SaS o temeljnih srednjeročnega plana postaja dogovorjena kadrovska politika pomemben dejavnik na področju kadrovske dejavnosti v DO s posebnim poudarkom na skupnem planiranju, usklajevanju kadrovskega potreb in zaposlovanju ter štipendiranju in usposabljanju zaposlenih.

Načelo produktivnega zaposlovanja se je lani in preteklih letih uveljavilo v DO, kot posledica stabilizacijskih in restriktivnih ukrepov gospodarjenja.

Prav tako postaja pomembno tudi diferencirano zaposlovanje v okviru DO, kar pomeni, da se med drugim uveljavlja prioriteta zaposlovanja po programih, ki so strateškega pomena za DO.

Ocena izvajanja kadrovske politike

V preteklem srednjeročnem obdobju smo skladno s programskim prestrukturiranjem izvajali tudi prestrukturiranje in razporejanje kadrov v okviru DO.

Zaposlovanja iz zunanjih virov smo se posluževali predvsem v primeru potreb po visoko strokovnih (tehničnih, ekonomskih, komercialnih) kadrih.

V srednjeročnem obdobju je zaposlovanje naraščalo po stopnji 2,6 do 30. 9. 1984, oz. — ocena po stopnji 3,30 do konca srednjeročnega obdobja, kar smo, oz. bomo realizirali prek 75% s kadrom iz lastnih virov in ob tem zaposlili vse štipendiste. V tem obdobju smo, oz. bomo zaposlili prek 450 pripravnikov in učencev.

Poprečna rast zaposlovanja v DO v proučevanem srednjeročnem obdobju se je gibala v okviru planirane, ki je 3,2% in je dosežena s 3,3%.

Nekoliko drugačna pa je slika v temeljnih organizacijah, kjer so indexi rasti zaposlovanja precej neenakomerni in to predvsem zaradi določenih prenosov posameznih dejavnosti iz TOZD v TOZD.

Za izobrazbeno strukturo v prikazanem obdobju je značilen izredno pozitiven trend izobraževanja dejanske izobrazbe zaposlenih, največji porast izboljšanja pa beležimo v zadnjih dveh letih.

Načrtovano strukturo smo presegli že v prvem polletju letošnjega leta. Razlogi za izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih so v

pravilni ciljno usmerjeni štipendijski politiki, dokaj ustreznem zaposlovanju in izobraževanju zaposlenih.

Z doseženim stanjem pa ne moremo biti zadovoljni zlasti, če upoštevamo, da nam pokrivanje zahtevane izobrazbe z dejansko še vedno odstopa in sicer pri visoki za 26%, pri višji pa celo za 50%.

Predvidevamo, da se bo pokrivanje zahtevane izobrazbe z dejansko v tem srednjeročnem obdobju izboljšalo za okoli 20% in bo doseglo stopnjo prek 85% pri visoki, oz. 70 pri višji.

Fluktuacija

Fluktuacija kadrov je sicer neizbežen pojav v današnjem času, včasih je tudi

pozitivna, prepogosta menjava del in nalog, oz. pogosta sklepanja novih delovnih razmerij pa pomeni za delovno organizacijo, oz. TOZD velike izgube, predvsem zaradi visokih stroškov adaptacije novih kadrov ter zaradi rušenja kontinuitete delovnega procesa.

Ekonomski učinek fluktuacije je sicer težko izračunati, vendar, če ugotavljamo stroške prenehanja in sklepanja delovnih razmerij, priučevanje in adaptacije, stroške doseganja polnega delovnega učinka in stroške neizkoriščenih proizvodnih zmogljivosti lahko pridemo do zaključkov, da se nam mnogo bolj izplača vlagati sredstva v izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev, to je tudi v OD in s tem zagotoviti stalnost že zaposlenih kadrov.

Odstotek fluktuacije v DO znaša 1981 = 5,3, 1982 = 5,2, 1983 = 4,3, 1984 (30.6.) 2,9%.

V navedene odstotke fluktuacije pa niso všteti delavci, ki so odšli v JLA (okoli 1,5 do 2%) in notranja migracija kadrov.

Odstotek fluktuacije se iz leta v leto znižuje, zlasti pa se je zmanjšal v odnosu na prejšnje srednjeročno ob-

dobje, v katerem je znašal prek 9%.

V odnosu na preteklo srednjeročno obdobje pa je v porastu notranja migracija, kar ima sicer določene pozitivne učinke, z vidika TOZD in adaptacije kadra pa tudi negativne. Vsekakor bo potrebno pri notranji migraciji doseči neko optimalnost.

Poprečni odstotek migracije kadra v okviru DO je nad 7%, kar pomeni, da je poprečna skupna fluktuacija v TOZD okoli 14%. To pa je odstotek, ki je v vsakem primeru previsok. In kaj pri tem zmanjšati — zunanjo, zlasti pa notranjo migracijo kadra. Res pa je, da odpade na razne reorganizacije in prenose dejavnosti iz TOZD v TOZD okoli 4%.

Usmeritve in cilji kadrovske politike

Kadrovska politika naj tudi v bodoče temelji na širokih demokratičnih samoupravnih osnovah in vsebuje cilje, ki so skladni z razvojem socialističnega samoupravljanja in DO.

Temeljna usmeritev kadrovske dejavnosti mora biti v skladu z osnovnimi usmeritvami temeljnih organizacij, oz. z enotno usmeritvijo delovne organizacije kot celote, realizacijo in osvajanjem proizvodnih programov, povečanjem storilnosti dela in rentabilnosti poslovanja.

S tem v zvezi mora biti kadrovska dejavnost usmerjena predvsem v izboljšanje strokovne in samoupravne usposobljenosti delavcev in v njihov vsestranski razvoj.

Izhodišča dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, družbenih usmeritev in časa, v katerem živimo, nam narekujejo, da v naslednjem planskem obdobju izvajamo aktivno kadrovsko politiko na vseh področjih kadrovske dejavnosti in še bolj utrdimo načelo produktivnega zaposlovanja, programskega štipendiranja in usposabljanja.

(se nadaljuje)

DO Kibernetika

Kadrovske spremembe

Obveščamo vas, da so bile s 1. 1. 1985 v naši delovni organizaciji izvedene naslednje kadrovske spremembe:

1. Jože Zmrzlikar, dipl. ing. metalurgije, dosedanji direktor TOZD Tovarna sestavnih delov, je bil imenovan za direktorja področja kvalitete v delovni organizaciji.

2. Vlado Stritih, dipl. oec., dosedanji pomočnik komercialnega direktorja, je bil imenovan za direktorja TOZD Števci.

Dosedanji direktor TOZD Števci Viktor Kosec odhaja v pokoj.

3. Vlado Lampič, str. ing., je bil imenovan za direktorja TOZD Tovarna sestavnih delov.

4. Martin Leskovic, dipl. oec., dosedanji direktor Nabave, je bil imenovan za direktorja Iskra Inženiringa v okviru delovne skupnosti Komerciala.

5. Sandi Kristan, str. ing., je bil imenovan za vršilca dolžnosti direktorja Nabave v okviru delovne skupnosti Komerciala.

Želimo, da bi vaše sodelovanje z novoimenovanimi tovariši potekalo uspešno.

Merilna tehnologija

— Vedno večja stopnja uvajanja mikroelektronike in stalna težnja po vedno večji kvaliteti izdelkov zahtevata od delovnih, oz. temeljnih organizacij, da resno in z vso odgovornostjo uvedejo kontrolo kvalitete izdelkov, ki jih pošiljajo na domači trg in izven naših meja.

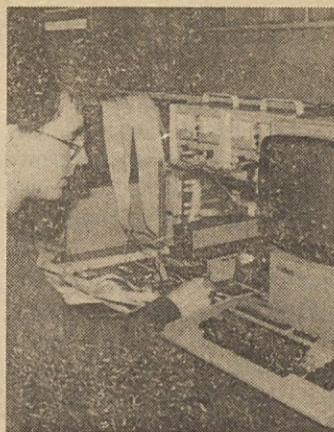
Ena izmed temeljnih organizacij Avtomatike, ki proizvodni program: naprave za avtomatizacijo v železniškem in cestnem prometu, za avtomatsko krmiljenje, regulacijo in varjenje v procesnih in delovnih strojih, za tehtanje in doziranje, vključno z elektromehanskimi elementi in sklopi za kompletiranje teh naprav, za varjenje, navarjenje in rezanje ter proizvodnje elementov in varilnega pribora, naprav za mehanizacijo in avtomatizacijo varjenja ter javljanje požara in vlomov, kakor tudi proizvodnjo alarmnih signalov, naprav za registracijo, nenehno bogati z višjo tehnološko-tehnično ravni, je TOZD Avtomatske in varilne naprave.

Z reorganizacijo v sami temeljni organizaciji so pred dvema letoma sprejeli odločitev, da formirajo posebni oddelek merilne tehnologije, ga opremili s tremi računalniki in pridobili strokovni kader, elektroinženirje — elektronike, (trenutno jih je v oddelku 6), kiso se v prvi fazi seznanili z razvojno-programsko usmeritvijo temeljne organizacije, predvsem s programom naprav na področju industrijske avtomatizacije ter z možnostjo testiranja in usmerjanja mikroelektronskih naprav. Hkrati so razvili in izdelali tudi delovne pripomočke (adaptorje itd.), ki jih poleg računalnikov uporabljajo pri testiranju kazalnikov pozicij, servoregulatorjev, sistemov za krmiljenje itd. Poleg tega, da elektronsko testiranje zagotavlja večjo kakovost izdelkov, ki se pojavljajo na tržišču (manj reklamacij), se takšen način dela odraža predvsem v temeljni organizaciji, v krajšem delovnem procesu. Vzemimo za primer testiranje zahtevnega modula pri protipožarni centrali, klasično testiranje zahteva nekaj ur dela, na računalniku pa je opravljeno v nekaj minutah.

Oddelek merilne tehnologije je povezan, oz. je v istem prostoru kot merilnica, kar daje določene prednosti, oz. slabosti. Kot je povedal Drago Androjna, vodja sektorja tehnološke priprave, imajo v načrtu še naslednje:

— oddelek merilne tehnologije naj bi dobil svoj ločen prostor, s potrebno opremo, s čimer bi delavcem zagotovili nemoteno delo

— postopno bodo uvedli

Za testiranje so potrebni tudi delovni pripomočki, ki so jih fantje izdelali sami

tudi računalniško testiranje naprav iz varilnega programa

— v smislu notranje delitve

ve dela, glede na delokroge, je predvideno, da bo en delavec specializiran za software

— vključili se bodo tudi v pripravo postopka testiranja novih, zahtevnejših merilno-pozicionirnih naprav itd.

Nalog je torej dovolj. Poleg strokovnosti, volje, razumevanja in delovne discipline kar je v zadnjih dveh letih dalo že vidne rezultate, morajo kot prvo izkoristiti tudi možnost za nabavo dodatne, potrebne opreme, s pomočjo katere bodo lahko razširili računalniško testiranje tudi na najbolj zahtevne naprave proizvodnega programa.

Š. D.

Konstituiranje tehnološkega kolegija

V sredo, 9. t. m. je bila v prostorih seje sobe na Savski c. 3 prva seja tehnološkega kolegija delovne organizacije Avtomatika.

Področni kolegij za tehnologijo je bil imenovan s sklepom poslovnega kolegija delovne organizacije in sicer kot delovno telo poslovnega odbora pri izvajanju pravic, obveznosti in odgovornosti, ki jih ima le-ta na področju tehnologije. Osnovni namen, oz. cilj imenovanja omenjenega kolegija je, da s koordiniranim in strokovnim delom vpliva na dvig tehnološke ravni v delovni organizaciji. Prav iz tega razloga so v njegovi sestavi najbolj odgovorni, strokovni delavci, ki se v temeljnih organizacijah Avtomatike ukvarjajo s tehnologijo. Vodi ga Anton Demšar, ki ima pri izvajanju nalog koordiniranja delovnega procesa na področju tehnologije vsa pooblastila poslovnega odbora.

Na prvem sestanku so se člani med drugim dogovorili, da mora biti v poslovniku, ki bo izdelan do sredine meseca

februarja, opredeljena vsebina dela. Hkrati pa naj tudi razmejuje odgovornosti v zvezi s tehnologijo v temeljnih in delovni organizaciji. V razpravi, ki je sledila, so bili podani tudi naslednji, konkretni predlogi:

— tehnološki kolegij mora postati nosilec usposabljanja in šolanja

— obravnava strateške naloge za izvajanje novih tehnologij na ravni SOZD Iskra

— obravnava in daje soglasje k predlogom za nabavo investicijske opreme

— vzpostavi povezavo z drugimi Iskrinimi organizacijami, ki so na višji stopnji tehnološke urejenosti itd.

Člani kolegija so ob tej priložnosti dobili tudi nalogo, da pripravijo povzetek stanja s področja za tehnologijo v TOZD, vključno s problematiko in nalogami. V skladu s sklepom, da so sestanki kolegija vedno v drugi temeljni organizaciji Avtomatike, bo naslednji, v pričetku februarja, v TOZD Avtomatske in varilne naprave v Stegnah.

Š. D.

Dvig tehnološke ravni v delovni organizaciji je izmed osnovnih nalog tehnološkega kolegija

Terminal za prodajo vozniških kart na ŽG Ljubljana

V iskrini delovni organizaciji Avtomatika so v sodelovanju s strokovnjaki Železniškega gospodarstva Ljubljana prvi v Jugoslaviji razvili in pripravili ustrezen terminal za prodajo železniških vozovnic. S preizkusom omenjenega terminala so pričeli s 16. 7. 1984 na potniški postaji v Ljubljani.

Ne glede na to, da je poskusni terminal v razvojnem okolju Iskre pokazal zadovoljive rezultate, sta se proizvajalec in uporabnik odločila, da bosta zaradi občutljivosti področja in novosti podaljšala čas testiranja v realnem okolju, oz. opazovanje delovanja in učinkovitosti s terminalom opremljenega mesta. Pri ŽG pričakujejo, da bo potrebno nekatere elemente v zasnovi, po opravljenem testiranju, še dodelati.

Posebno pozornost bodo posvetili prilagodljivosti naprave za izvajanje osnovne funkcije po naslednjih elementih:

- popolnosti funkcij
- enostavnosti in hitrosti dela
- varnosti podatkov in
- zanesljivosti delovanja.

Problem varnosti je v danem primeru najbolj občutljivejša točka, saj gre za varovanje v smislu:

- onemogočanje dela nepooblaščenim osebam
- onemogočanje poneverb
- možnosti rekonstrukcije podatkov po odpravljenih okvarah
- onemogočanje izgube bistvenih podatkov in
- fizične varnosti pri delu.

Ker s strani jugoslovanskih železnic še niso pripravljene vse potrebne skupne osnove za uvedbo terminalne prodaje vozniških kart, so prodajo kart na terminalski blagajni omejili le na relacijo znotraj slovenskih in istrskih železnic, kar kot zagotavlja, ne bo bistveno vplivalo na rezultate testa.

Za potrebe preiskusnega obratovanja so pripravili tri skupine navodil:

- navodila za blagajniško poslovanje, ki definirajo potrebne dokumente in obrazce, programske in podatkovne medije ter delo z njimi, prevzem terminala, izvajanje tarifnih sprememb, zaščito terminala, vodenje blagajne in vodenje dokumentacije,
- navodila za delo, ki tako za blagajnika, kot za ostale prizadete službe določa potrebno opremo in pripomočke za delo, opis procesa dela z vsemi predvidenimi izjemnimi postopki ter vodenje dokumentacije
- navodila za rokovanje s terminalom, to je od opisa terminala,

Na ljubljanski železniški postaji.

priključevanja, pristopa do programov, uporabe programov do ukrepov ob morebitnih izjemnih stanjih.

Vsa ta navodila so bila delna, ali v celoti osnova za šolanje in pripravo osebja. Šolanje je bilo razdeljeno v tri skupine:

- šolanje instruktorskega in nadzornega osebja, kjer je bil poudarek predvsem na postopkih,
- šolanje blagajnikov — operaterjev na terminalu, ki je vključevalo tudi daljše praktično delo, kajti od njih že v začetku zahtevamo določeno raven rutiniranosti
- interna objava prodaje na JŽ ter inštruktaža vsega operativnega osebja (sprevodnikov) na vlakih, ki vozijo po progah Slovenije in Istre, vključno z avtobusnimi prevozniki koprškega območja.

Prve ocene so pokazale, da elementi terminala delujejo zanesljivo in da so programske rešitve ustrezne. Pav tako je bil novi način prodaje vozniških kart ugodno sprejet; tako pri potnikih, ki dobijo pregleden potni dokument in ker je čakanje relativno kratko (hitrost odprave potnikov je dosegla pričakovano — to je približno 20 sekund za en zahtevek), kot pri blagajnikih, katerih delo je preprostejše, točnejše in udobnejše.

Še nekaj besed o samem terminalu:

je samostojen aplikacijski program, ki je namenjen poslovanju v notranjem železniškem prometu. Konfiguracija enega delovnega mesta obsega:

- računalnik ISKRA ID 80—71, 128 K RAM,
- tastaturo,
- dva disketna pogona,

- printer EG 400 FB za tiskanje in rezanje kart,
- display za prikazovanje cene in relacije.

Ob zagonu program terminala najprej prebere z diskete v vmesni pomnilnik osnovne podatke, ki so pomembni za njegovo delo. To so imena končnih postaj, razdalje do njih, vmesne postaje in vozne cene.

Ko program naloži osnovne podatke, je treba blagajno odpreti. Po pritisku na ustrezno funkcijsko tipko za odpiranje operater vnese datum, svojo tajno šifro in začetni znesek blagajne. Vsi ti podatki, razen tajne šifre se zapišejo na tiskalnik. Vsakega prvega v mesecu ob prvem odpiranju blagajne se na tiskalniku izpiše še mesečno poročilo s kumulativami za vse operaterje.

Ko je blagajna odprta, je terminal pripravljen za izdajanje vozovnic. Vsi podatki o vozovnici razen končne postaje so predstavljeni (standardna vozovnica), zato program najprej vpraša po končni postaji.

Končno postajo lahko vnesemo na tri načine.

Če operater vnese samo končno postajo, bo terminal predpostavil vozovnico za eno odraslo osebo, brez popustov, z začetno postajo npr. Ljubljana, drugi razred, potniški vlak, enosmerna vožnja, datum veljave pa je enak datumu izdaje. Prednastavljenim podatkom lahko spremenimo vrednosti z ustreznimi funkcijskimi tipkami (npr. drugi razred spremenimo v prvi, potniški vlak v brzega itd.).

Ko so vsi podatki o vozovnici vnešeni, program s funkcijsko

tipko za izračun izpiše ceno prevoza na ekranu računalnika. Poleg tega se cena in relacija prikažeta na displayu, ki je obrnjen proti potniku. Če želimo to vozovnico izpisati na tiskalniku, uporabimo funkcijsko tipko za tiskanje, drugače pa lahko s posebno funkcijsko tipko izvedemo prehod na standardno vozovnico. V prvem primeru se vsi podatki o vozovnici zabeležijo na disketi v disketni enoti 1, na disketi v disketni enoti 0 pa se dopolnijo kumulativne za operaterja, ki dela na blagajni. Šele potem program izpiše vozovnico na tiskalniku. Pri tem je časovni zamik tako majhen, da ga niti ne opazimo. Isto vozovnico lahko še poljubno mnogokrat izpišemo s funkcijsko tipko za tiskanje.

Poleg tega, da vozovnico izdamo, jo lahko tudi anuliramo. To dosežemo tako, da najprej vnesemo vse podatke, nato pa namesto tipke za izračun uporabimo tipko za anuliranje. Terminal vpraša, če je vračilo 90 ali 100%. Po vnosu ustreznega podatka program izračuna znesek vračila. Zaradi gotovosti terminal vpraša, če želimo vozovnico res anulirati. Ob pozitivnem odgovoru se izračunani znesek vračila odšteje od kumulativne operaterja, ki dela in shrani na disketi. Vozovnice program ne izpiše. Operater ima možnost zapustiti delo na terminalu tako, da s posebno funkcijsko tipko nakaže odmor. Izdajanje vozovnic je onemogočeno, dokler spet ne vnese svoje tajne šifre.

Ob zaključku svoje izmene operater zaključi blagajno s funkcijsko tipko za zapiranje. Ob tem se na tiskalniku izpiše protokol, ki vsebuje številko blagajne, številko operaterja in dnevno kumulativo tega operaterja.

Uporaba terminala je preprosta, saj v obliki dialoga vodi operaterja. Morebitne napačne vnose terminal zavrača z opozorilnimi izpisi in piskanjem.

Ob koncu vsake izmene daje pregled nad stanjem blagajne v obliki dnevnega poročila za vsakega operaterja. Vsakega prvega v mesecu (oz. ob periodičnih obračunih) daje stanje blagajne za vsakega operaterja.

Podatki o izdanih in anuliranih kartah, shranjeni na disketah, se direktno čitajo in obdelujejo na računalniku IBM 4341 z operacijskim sistemom DOS/VME.

Zamenjava osnovnih podatkov v programu (cen, novih postaj, itd.) je hitra in enostavna.

Povzeto po zborniku
Elektrotehniške zveze Slovenije
in prospektnem materialu
Avtomatike

Direktor
TOZD Prodaja
Široke potrošnje
Franc Anžič:

Slabše od načrtov, boljše od pričakovanj

Širokopotrošni izdelki, vsaj tisti, ki niso najnujnejši za lajšanje tegob življenja delovnega Jugoslavana, (ne)služijo kot barometer kupne moči. Zaostajanje rasti prejemkov za rastjo cen se seveda pozna pri povpraševanju: vse težje je v takih razmerah spravljati v promet izdelke, ki jih glede uporabnosti lahko uvrstimo med luksuzne, tiste torej, brez katerih življenjski standard ni bistveno nižji. Kako prodaja na domačem trgu delovna organizacija, ki jo že ime uvršča med proizvajalce artiklov za široko rabo? Odgovarja direktor TOZD Prodaja Široke potrošnje Franc Anžič, ki dodobra pozna lastnosti jugoslovanskih kupcev.

»Lanska prodaja na jugoslovanskem tržišču je pravzaprav presenetila celo nas same, saj optimističnemu gospodarskemu načrtu navkljub nismo povsem verjeli v možnosti, da bi se približali izpolnitvi planskih ciljev. No, pa nam je to v dobri meri vseeno uspelo, saj današnje ocene navajajo, da smo glede plana v zaostanku le za desetino. To je vsekakor mnogo bolje od pričakovanj.«

Kakšni pa so vzroki, da prodaja vendarle ni dosegla načrtovanega obsega?

»Decembra 1983. smo se bili prisiljeni »vključiti« v zamrznitev cen, kar je imelo katastrofalne posledice za poslovanje v prvem lanskem polletju. Veljavno odobrene cene naših izdelkov smo morali vračati v nerealne okvire, kar je glede na popolno svobodo dobaviteljev surovin in elementov pri oblikovanju cen seveda primerno odsevalo na rezultatih poslovanja — in seveda prodaje. Proizvajalne temeljne organizacije niso dosegle načrtovanega vrednostnega obsega proizvodnje, izjema je le pržanska temeljna organizacija, kjer so plan presegli za 15% in v primerjavi z letom poprej že novembra dosegli indeks kar 180! Kakor je pržanski rezultat izreden pa ne gre pozabiti, da sodi v okvir preventivne sanacije in dela v resnično izrednih razmerah.«

Je povečani proizvodnji sledila tudi ustrezno povečana prodaja?

»Akcija, ki smo jo pripravili za prodajo povečanega števila TV sprejemnikov, nam je v celoti uspela. Mesečno smo prodali 3000 televizorjev, kar štejeemo za soliden prodajni rezultat — boljši od pričakovanj. Taka prodaja pa se bo seveda odrazila tudi na poslovnih rezultatih Tovarne TV sprejemnikov. Nekoliko slabše, a še vedno zadovoljivo, smo prodajali brivnike — v celoti gledano s prodajo izdelkov s Pržana — ki praktično vse svoje izdelke prodaja na trgovskih pultih — nismo imeli resnejših problemov. Padec kupne moči, prebivalstva nam torej ob povečanih prodajnih naporih še ne dela preglavic.«

Kako pa bo s prodajo letos? Se razmere glede na vse bolj plitev potrošnikov žep in vse dragocenejši kapital vendarle pričenejo spreminjati?

»S sklepanjem pogodb s podpisniki samoupravnih sporazumov o prodaji naših izdelkov v Jugoslaviji smo decembra že zaključili, zato imamo sliko letošnje prodaje že precej jasno. Spremembe so, pogojuje pa jih ostrina plačilnih pogojev, ki postajajo za vse manjšo finančno moč trgovcev vse manj sprejemljivi. Naši prodajalci — v mislih imam seveda trgovske organizacije — so nam dali vedeti, da ob plačilnem roku 35. dni ne bodo mogli specificirati potreb za več kot mesec dni vnaprej. Pa še to je verjetno optimistična napoved,

zato pričakujemo predvsem sprotne naročila. Stroški za zamudne obresti so pač postali previsoki, da bi jih bilo možno vključiti v stroške poslovanja.«

So zaostrene razmere še drugače vplivale na odnose s trgovskimi organizacijami?

»Lani smo začasno, zaradi zamrznitve prodajnih cen, znižali rabate trgovcem za 2%. Sedanji plačilni rok je Iskra prisilila, da je trgovcem obljubila vrnitev prodajnih pogojev na okvire, ki so veljali v letu 1982. To seveda velja za nekatere blagovne skupine. Glede prodaje same pa bo dobro vpeljana prodajna organizacija z izkušenimi trgovci bolj kot kdajkoli pomembna za proizvodne TOZD. Sprotno naročanje bo kljub vremenu potekalo po določenih zakonitostih, ki jih izkušne prodajnike v dobri meri poznajo.«

Lanski prodajni rezultat je lahko izhodiščna osnova za celovitejšo

Odbor za razvoj samoupravljanja Široke potrošnje

Pred obilico dela

Odbor za razvoj samoupravljanja je poleg odbora za gospodarjenje najbolj delaven izvršilni organ delavskega sveta Široke potrošnje. Tako vsaj kažejo izkušnje iz preteklega mandata obdobja, ko je odbor za razvoj samoupravljanja »prežvečil« obilico samoupravnih aktov in jih pripravil do oblike, ko so o njih lahko odločali samoupravljalci.

V petek, 11. januarja, se je sestal odbor za razvoj samoupravljanja na prvi seji v tem mandatnem obdobju. Konstituiranje tega organa je bilo glede na volitve razmeroma pozno, vendar gre za posledico dejstva, da pač ni bilo dejavnosti, ki bi narekovala prisotnost tega odbora. Že na prvi seji, na kateri so za predsednika znova izvolili Staneta Fleischmana, (DSSS) za namestnika pa Albina Pahorja (TOZD Prodaja), je odbor pričel z intenzivnim delom. Uskladili so pripombe k osnutku dopolnitve samoupravnega sporazuma o združenju v DO Iskra Široke potrošnje glede na zahteve Zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, obravnavali pa so tudi samoupravni sporazum Široke potrošnje o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Tega so obravnavali v okviru usklajevanja pripomb in dopolnitev glede na zahteve Zakona o združenem delu in Zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu. Tako je odbor pripravil in samoupravno uskladil vsa določila, oz. spremembe, o katerih bodo delavci TOZD in DSSS odločali na referendumih.

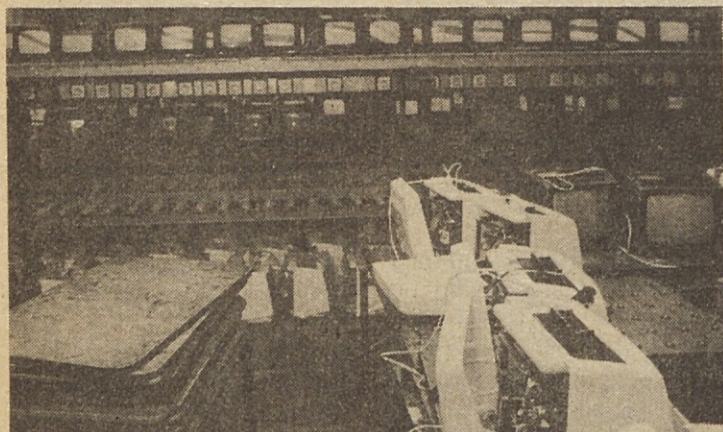

Direktor TOZD Prodaja DO Široka potrošnja Franc Anžič.

napoved letošnjega prodajnega poslovanja. Kaj pričakujete?

»Glede na rezultate prodaje, ki lani nikakor ni potekala v normalnih razmerah pa smo vseeno dosegli precej; lahko letošnje leto ocenim optimistično. K temu me spodbuja tudi podatek, da v lanskem letu nismo »pridelali« za več kot 18 prodajnih dni vezave zalog gotovih izdelkov in rezervnih delov. Tudi razgovori s predstavniki najpomembnejših kupcev po Jugoslaviji so spodbudni. Težav s prodajo zato vsaj v večjem obsegu ne pričakujemo.«

Besedilo in foto:
Stane Fleischman

Televizorji — barvni in črno beli — ki jih izdelujejo na Pržanu, v Tovarni TV sprejemnikov, grede kljub zmanjšani kupni moči jugoslovanskih potrošnikov dobro v promet, kljub povečani proizvodnji tudi za letošnje leto, kot kaže, s prodajo ne bo težav. Pa tudi za ostale širokopotrošne izdelke, ki jih ima v programu Istolmenska DO, večjih zadržev ne gre pričakovati. Na fotografiji: »stiranje« popularnih prenosnih črno belih TV sprejemnikov v tovarni na Pržanu.

Lahko bi bilo manj nesreč pri delu

Prvi mesec novega leta se že počasi izteka kar pomeni tudi priložnost za razne obračune v primerjavi s preteklim letom. Eden takih obračunov je tudi varstvo pri delu, oz. število nesreč, ki so se zgodile v letu 1984 in njihova primerjava z letom poprej. V službi varstva pri delu v novogoriški Iskri — Avtoelektriki smo se pogovarjali z referentom za varstvo pri delu Jankom Bratušem.

Kako ocenjuješ varstvo pri delu v minulem letu?

Nesreče pri delu so vsekakor eden izmed pokazateljev stanja varstva pri delu. Iz analize, ki sem jo pripravil je moč razbrati, da je število nesreč pri delu, v primerjavi z letom 1983, nekoliko naraslo. Največji porast nesreč smo zabeležili v tovarni malih zaganjalnikov, v tovarni delovnih sredstev in v tovarni AET Tolmin. V ostalih TOZD je stanje enako predlanskemu. Zmanjšala pa se je resnost poškodb, ki je bila leta 1983 8,59 na 7,15 dni bolniškega staleža za vsako nesrečo. To pomeni, da so bile nesreče lažje oblike in so seveda zahtevale krajši bolniški stalež in sicer 1114 dni v delovni organizaciji, v TOZD in DSSS s sedežem v Šempetru pa 662 dni bolniškega staleža. Manj nesreč pa so zabeležili v ljubljanski tovarni žarnic.

Kakšne so najpogostejše nesreče?

Tu vsekakor prednjačijo razni vrezi, teh je bilo 41. Zaradi poškodb oči je iskalo 27 delavcev zdravniško pomoč. Tem sledijo stisnitve in

Urejeno delovno mesto — pogoj za varno delo.

udarci. Na poti na delo ali z dela se je poškodovalo 18 delavcev. Prav te nesreče pogostokrat terjajo daljši bolniški stalež, zaradi tega se povečuje tudi resnost, oz. pogostnost nesreč.

Kako bi še izboljšali varstvo pri delu?

To, oz. zmanjšanje nesreč pri delu lahko dosežemo le s stalnim sodelovanjem delavcev, boljše, pogostejše in doslednejše uporabo osebnih zaščitnih sredstev, večjo disciplino na delovnih mestih ter kontrolo na delovnih pripravah, napravah in strojih.

K varstvu pri delu pripomorejo tudi uvajalni seminarji za novo sprejete delavce?

Da, v okviru uvajalnih seminarjev smo lansko leto organizirali in realizirali izobraževanje in preizkus znanja iz varstva pri delu za novo sprejete delavce. Preizkus znanja je opravilo 234 delavcev. V aprilu smo organizirali in realizirali seminar v tovarni delovnih sredstev in v TOZD — Komerciala za voznike viličarjev. Seminarja se je udeležilo 46 delavcev.

In kakšno je bilo požarno varstvo?

Na tem področju smo zabeležili dokajšnjo varnost, saj je bilo lani le sedem začetnih požarov in sicer trije v tovarni velikih zaganjalnikov na liniji rotorja, kjer je gorela naprava za spajkanje, naprava za impregnacijo ter motor na stružnici. V tovarni malih zaganjalnikov je prišlo trikrat do začetnega požara na avtomatu za struženje pokrova. Požari niso povzročili materialne škode, razen porabe vsebine gasilnih aparatov. Naj še dodam, da poteka izobraževanje iz požarnega varstva in preizkus znanja vzporedno z izobraževanjem varstva pri delu.

M. R.

Rekordna proizvodnja zaganjalnikov

Kolektiv tovarne malih zaganjalnikov, temeljne organizacije novogoriške Iskre Avtoelektrike, je dosegel zadnji lanski delovni dan izjemen uspeh. V desetletnem obstoju te tovarne še niso dosegli tolikšne proizvodnje malih zaga-

njalnikov, kot so jo tokrat. Naredili so rekordnih 361.376 zaganjalnikov za razne tipe osebnih avtomobilov. Zadovoljstvo je bilo čuti na vsakem koraku, zato je bilo tudi slovo od starega leta toliko bolj veselo in sproščeno.

Tudi narejene dnevne količine zaganjalnikov so bile daleč nad povprečjem. Posamezne izmene (dopoldanska in popoldanska) so naredile celo po 960 kosov, kar predstavlja spet svojevrsten rekord.

Poglejmo nekoliko podrobneje, kako je ta 356 članski kolektiv dosegal, oz. presegal zastavljene

planske cilje. V sredini oktobra lani so presegli proizvodnjo iz leta poprej in sicer z 283.798 zaganjalniki. Držno zastavljen letni plan 350.000 zaganjalnikov so presegli 20. decembra in kot že rečeno, zadnji delovni dan v letu 1984 so zaključili s 361.376 narejenimi zaganjalniki.

Za dosego takega uspeha je bilo potrebno seveda veliko naporov in požrtvovalnosti, za kar pa ni nikomur žal, saj je poplačana z doseženim rekordom. Vsem iskrene čestitke!

Marko Rakušček

Novogoriška Iskra Avtoelektrika je zanimiva za marsikoga. Obiskov je vedno veliko, saj je v proizvodnih halah res kaj videti. In tako obiščejo po eno izmed temeljnih organizacij vsako leto tudi paraplegiki iz novogoriške občine. Zadnje dni lanskega leta so obiskali tovarno velikih zaganjalnikov in si z zanimanjem ogledali proizvodne postopke in delovne operacije. Po ogledu so se zadržali v daljšem razgovoru s predsednikom osnovne organizacije sindikata te TOZD Milanom Hvalom ter s člani aktiva invalidov Avtoelektrike.

Zadovoljne delavke tekočega traku TOZD MZ ob rekordni proizvodnji malih zaganjalnikov.

Nagrade in priznanja Iskre Commerce ter priznanja jubilentom dela

Delavski svet Iskre Commerce je na zadnjem zasedanju v minulem letu razpravljal in sklepal o nekaterih pomembnih vprašanjih — med drugim je potrdil gospodarski načrt Iskre Commerce za leto 1985 — slavnostni del zasedanja pa je izkoristil za podelitev nagrad in priznanj Delovne organizacije Iskra Commerce ter za podelitev priznanj delovnim jubilentom.

Iskra Commerce je za leto 1984 podelila 3 nagrade in 9 priznanj. Nagrade podeljuje delavcem kolektiva za trajnejše ustvarjalno delo in dosežke v razvoju trajnega pomena, ki so prispevali k uresničevanju in napredovanju položaja delovne organizacije Iskre Commerce na področju trženja, družbeno-ekonomskem utrjevanju kolektiva in razvoja delavskega samoupravljanja ter uveljavljanju in utrjevanju družbeno-političnih dejavnosti v Iskri Commerce.

Priznanja so prejeli delavci za dolgoletno marljivo delo v delovni organizaciji, oz. za enkratne dosežke na vseh področjih, ki vidneje prispevajo k poslovanju, uspehu in ugledu Iskre Commerce.

Nagrade Iskre Commerce so prejeli

Čedomir Pivac.

ČEDOMIR PIVAC, nekdanji direktor Iskrinega predstavništva v Splitu. V Iskri zaposlen od 1. 6. 1955 do upokojitve 30. 6. 1984.

Začel je kot pionir Iskre na področju Dalmacije na sistemu brezžičnih zvez, VF telefonije in radia — relejnega prenosa. S svojim znanjem in sposobnostjo je že od vsega začetka užival ugled tako pri svojih sodelavcih kakor tudi pri kupcih. V celotnem obdobju njegove zaposlitve v Iskri je prav po njegovi zasluzi prišlo do širjenja in uveljavljanja na tržnem področju filijale Split, ki se razprostira od Zadra do Dubrovnika. S svojimi izjemnimi sposobnostmi in svojim odnosom je znal odpirati poti za nova, gospodarska, poslovna in samoupravna povezovanja tamkajšnjih gospodarskih in tržnih organizacij Iskre.

Prednosti poslovno in strokovno sposobnega človeka in pa izredno odgovornega delavca je znal povezati z lastnostmi dobrega organizatorja in oblikovalca samoupravnih družbenih in ekonomskih odnosov znotraj poslovnih enot same filijale. Bil je vedno vzor svojim mlajšim kolegom, direktorjem filijal. S svojimi strokovnimi predlogi je veliko prispeval,

Julij Novljan.

da so bile konference filijal uspešne in da so bile sprejete pravilna in konkretna stališča.

Bil je izreden borec za Iskrine interese, zelo budno je spremljal kvaliteto Iskrinih izdelkov in je navsako pomanjkljivost hitro in neizprosno reagiral. Izredno dobro je razvil odnose s podpisniki SaS. Vedno je bil njegov cilj čimveč tržiti prek Iskrinih lastnih prodajnih kanalov. V te namene je formiral veleprodajno skladišče in razvil prodajo prek IP v v Splitu in Zadru. S takim načinom trženja je dosegel, da je bila Iskra vse manj odvisna od veletrgovine in od tržnih nihanj. Tak obseg prodaje je seveda nenehno terjal tudi dobro in kvalitetno servisno mrežo. V te namene je organiziral servis v Splitu, Zadru in Dubrovniku. V filijali je danes zaposlenih 7 delavcev, v servisu 30 in v industrijskih prodajalnah 10, skupaj na področju filijale Split združuje delo 52 delavcev.

Celotna realizacija prodaje znaša 964.986.000 din, od tega pa 245.500.000. — din prek naših trgov in VPS.

Kot sodelavec, delavec in kot dober strokovnjak je bil vedno pošten, odgovoren in zavzet za napredek Iskre.

Čedomir Pivac je bil za svoje zasluge že odlikovan z Redom dela s srebrnim vencem.

Milka Mokorel.

JULIJ NOVLJAN, direktor tržnega področja II v zunanje-trgovinski temeljni organizaciji Iskre Commerce. V Iskri zaposlen od 1. 1. 1947.

Takoj po končani NOB, v kateri je tudi aktivno sodeloval, se je vključil v vrste Iskre. Njegova delovna pot v Iskri ga je od leta 1945 vodila prek Višje industrijske šole v Kranju do vodje proizvodnje v Elektromehaniki. Leta 1960 je prevzel odgovorna dela v takratni »PSO« (Prodajni servisni organizaciji Iskre) v Ljubljani. Od leta 1962 do 1968 pa je bil direktor Iskre na Pržanu. Leta 1968 se je vrnil v »PSO« in se posvetil Iskrinim prizadevanjem za čim večji izvoz izdelkov. Od leta 1974 do 1980 dalje pa je direktor tržnega področja za ZRN, Švico, Avstrijo in Skandinavijo v Iskri Commerce.

Ves čas je bil politično aktiven, saj je član ZB, ZK, ter različnih drugih družbeno-političnih in telesnokulturnih organizacij, v katerih je vedno zelo zavzeto opravljal vodilne in odgovorne funkcije (prvi predsednik Delavskega sveta Iskra Kranj, predsednik centralnega Delavskega sveta ZP Iskra Kranj, predsednik Delavskega sveta Iskra Commerce, predsednik ZB v IC, predsednik TVD Partizan Slovenije in še veliko drugih).

Za svoje nesebične prispevke pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe pa je bil tudi odlikovan z Medaljo zaslug za narod in Redom dela z zlatim vencem, prejel pa je tudi več pohval in priznanj za dela v Iskri ter več pohval in priznanj za dela v Partizanu.

MILKA MOKOREL, Izvedenka za finančne zadeve v DSSS Iskre Commerce. V Iskri zaposlena od 5. 5. 1952.

Od leta 1962 dalje pa do danes je delala na področju zunanje trgovine. Od leta 1965, ko se je Iskra reorganizirala in združila celotno izvozno dejavnost v takratnem PSO, danes Iskra Commerce, je Milka MOKOREL delala na delih obračuna

izvoznih spodbud, na pridobivanju in razporejanju ustvarjenih deviznih sredstev Iskre. Kot izreden poznavalec stalno spremljajočih se deviznih predpisov in sistemov, je bila vedno nosilen kreativni realizator organizacijskih ukrepov in sprememb, ki so jih narekovali razvoj družbeno ekonomskega sistema in organizacijski razvoj SOZD Iskre. Bistvena odlika tov. Milke MOKOREL je bila v tem, da je pravilno dojemala neločljivo povezanost med proizvodnjo dejavnostjo Iskre in funkcijo Iskre Commerce. To povezanost in odgovornost za pravilno razdelitev ustvarjenih deviznih sredstev in drugih ekonomskih efektov izvoza na proizvodne organizacije Iskre je uspešno prenašala na vse svoje sodelavce, tako v oddelku in službi, kjer je bila organizacijski

vodja, kot tudi na širše okolje v Iskri Commerce.

Njeno strokovno znanje je bilo mnogo krat odločilno, da je Iskra Commerce pravilno in uspešno realizirala razne zunanjetrgovinske aranžmane, ki so odločilno vplivali na zmanjšanje ali pa v celoti preprečili resne motnje in zastoje v proizvodnji.

Tov. Milka MOKOREL tudi zaključuje svoj delovni cikel v Iskri, z neprekinjeno delovno dobo 32 let. Vseskozi je opravljala razne dolžnosti v ZK, sindikatu in drugih samoupravnih organih.

Tov. Mokorelova je bila za svoje zasluge že odlikovana z Redom dela s srebrnim vencem.

Priznanja Iskre Commerce so prejeli

RADOMIR VUKČEVIĆ, direktor predstavništva Titograd. V Iskri zaposlen od 2. 12. 1975.

V Iskri Commerce je bil zaposlen na delovnem mestu pomočnika direktorja Filijale, strokovni sodelavec — sedaj direktor Filijale, pred zaposlitvijo v Iskri je bil dve leti knjigovodja v AVTO — Črna Gora, 7 let v ELASTIK prodajni referent in komercialni, v montažnem podjetju »NIKOLA TESLA«, Titograd 8 let glavni direktor. Je član ZK in aktivno dela v družbenopolitičnih in samoupravnih organih delovne sredine.

Z zaposlitvijo na delovnem mestu direktor Filijale so se začeli vidno kazati rezultati Iskre na področju Črne Gore. S sebi značilnim odnosom do dela, svoje sredine, sodelavcev in zavzetostjo ob sprejemanju in izpolnjevanju delovnih nalog je dosegel do sedaj največji uspeh Iskre na področju telekomunikacij v Črni Gori. Z neverjetno vztrajnostjo in lastnim odrekam je uspel, da je Iskra dobila več kakor 50% poslov iz programa javne telefonije in prenosa na področju, ki je do nedavnega tradicionalno pripadala ostalim dobaviteljem. Nič manjše niso njegove zasluge na plasman ostalih programov Iskre iz proizvodnje Avtomatike, Kibernetike ter Široke potrošnje. S svojim delom, humanim in tovariškim odnosom je uspel vnesti med ljudi svoje sredine in poslovne partnerje, veliko mero spoštovanja in

zaupanja v kvaliteto našega dela, zlasti pa spoštovanja dela in sredstev kolektiva Iskre.

STANISLAVA MALLY, vodja konsignacijske službe v TOZD ZT Iskre Commerce. V Iskri zaposlena od 22. 6. 1964

—Tov. Mally združuje delo v Iskri 20 let, od tega v Iskri Naprave 6 let kot uvozni referent in v Iskri Commerce — TOZD Zastopstva 14 let kot vodja konsignacijske službe.

Stanislava Mally uspešno vodi konsignacijsko službo v TOZD že 13 let. Njeno delo je natančno, pravočasno in korektno, s čimer je TOZD pridobila na ugledu in zaupanju tako nasproti zastopanim firmam kot napram upravi carin in bankam.

Pri reševanju problemov v okviru TOZD je izredno fleksibilna in uspešna pri iskanju rešitev za izjemne primere.

Stanislava Mally s svojim zgledom in spretnostjo spodbuja svoje sodelavce k aktivnemu in kreativnemu delovanju, kar je pomembno za vsestranski napredek in ugled TOZD.

Odnos do sodelavcev ima korekten in je vedno pripravljena pomagati sodelavcem in jih uvajati v strokovno delo, z njenega področja.

Aktivno sodeluje na samoupravnem področju TOZD, Iskre Commerce, v letu

1977 je bila delegat Iskre Commerce — TOZD Zastopstva v SOLjubljana — Šiškov SIS, v letih 1977 - 81 pa kot delegat Zbora združenega dela.

ANTE ROŽIČ, servisni tehnik v Iskrinem servisu v Sarajevu. V Iskri Commerce zaposlen od 1. 11. 1966.

Ante Rožič je dober delavec z mnogimi odgovornimi nalogami, svoje znanje nesebično prenaša na mlade delavce, poleg vsega ima tudi pravičen odnos nasproti svojim sodelavcem. Kot kinomehanik je zelo hitro napredoval v svojem delu, v slučaju potrebe pa dela tudi na drugih programih hišnih aparatov.

V času, ko je bil servis manjši, je bil tov. Rožič poslovođa delavnice, da bi kasneje vodil elektro oddelek. Zelo hitro je obvladal program ojačevalnih naprav, tako, da uspešno opravlja montažo ali vzdrževanje vseh naprav za ozvočenje. Sedaj, ko je prodaja kino projektorjev 35 mm v porastu in s tem v zvezi povečano število montaž in intervencijskih popravil tudi izven BiH, so vse kvalitete Anteja Rožiča še bolj očitne. Vse to se odraža na poslilih in finančnem rezultatu servisa.

Poleg vsega je Ante Rožič tudi aktiven v družbeno-političnem delu. Trenutno opravlja dolžnost sekretarja enotne OO ZK TOZD Servisa, Marketinga ter Prodaje.

Radomir Vukčević.

Stanislava Mally.

Ante Rožič.

Sodobna kakovost — poslovodna kategorija

Gotovo vsi vemo kakšen preplah so povsod po svetu povzročili Japonci s svojo konkurenčnostjo in tudi informacij o velikih vlaganjih v njihovo industrijo ne manjka, saj je o prodornosti japonske industrije dovolj govora pri nas. Premalo pa upoštevamo nekatera izhodišča, s katerimi so Japonci dosegli vse to. Zlasti kakovosti, ki je brez dvoma ena najmočnejših japonskih orožij, ne posvečamo take pozornosti, kot ji gre.

Zato bi bilo dobro, če bi se v naših delovnih organizacijah pogosteje ozrli po svojih notranjih organizacijskih, materialnih in kadrovskih rezervah, s katerimi bi na tem področju lahko dosegli pomemben napredek s sorazmerno malo vloženimi sredstvi in si tako zagotovili prednost, oz. obstoj na tržišču.

V tem smislu smo se tudi pogovorili z Mihajlom Zozolijem, v. d. vodje področja kakovosti v DO Elektrozveze.

Kje naj proizvajalci profesionalnih elektronskih naprav iščejo možnosti za boljše poslovanje?

Prepričan sem, da bo čez nekaj let pri izdelkih naše branže prav kakovost v marsičem odločala o uspešnosti in preživetju podjetij in, da bodo tista podjetja, ki sedaj nočejo temu ustrezno ukrepati, morala propasti. Zato je nujno, bistveno dvigniti kakovost izdelkov, storitev ter celotnega poslovanja. Seveda pa tega ne sme spremljati takojšen dvig cen. Te je moč povišati šele po osvojenem zaupanju kupcev in v sorazmerju z nadaljnjim ustreznim dvigom kakovosti.

Menim, da je v precejšnjem številu podjetij naše branže dovolj notranjih organizacijskih, materialnih in kadrovskih rezerv, da je tak odločen dvig mogoč in izvedljiv. Je pa tudi ena velika ovira, to je miselnost. Treba je razumeti, da je KAKOVOST POSLOVNA KATEGORIJA.

Kaj naj ukrenemo, da bi dosegli tak preobrat v kakovosti proizvodov in storitev?

Vsaj 90% vodilnih poslovnih struktur moramo izobraziti na področju kakovosti, predvsem pa moramo navaditi poslovodnike UPRAVLJATI S KAKOVOSTJO, ki jo morajo sprejeti kot poslovodno kategorijo.

Tukaj je potrebno še nekoliko razlage. Namreč, zelo redko bomo naleteli na direktorje, ki bodo izjavili, da ne želijo, ali nočejo imeti

dobro, celo vrhunsko kakovost svojih proizvodov, oz. storitev. Še več, večina bo izjavljala, da na tem pri njih zelo veliko in resno delajo, da je to ena izmed največjih skrbi v podjetju in, da je stanje v splošnem zelo zadovoljivo. Ne bomo nalezeli na direktorja, ki bo izjavil, da ga kakovost ne briga, ali da ne ve nič o kakovosti svojih proizvodov. To je očiten primer, da je le jasno, da je kakovost ena izmed zelo pomembnih lastnosti in da je treba o njej nekaj povedati, da sodi v poslovodno področje. Vendar, če bi želeli od istih direktorjev dobiti malo konkretnije izjave o tem, kako se v določenem podjetju zagotavlja, da bo kakovost res ustrezna — optimalna — s kakšnimi sredstvi in organizacijskimi prijemi to dosegamo in — kar je tudi pomembno — koliko vse to stane, najbrž ne bomo dobili odgovora. V večini primerov nas bodo napoliti k (če ga imajo) vodji kontrole, ki »vse kontrolira«. Velika večina primerov je taka. Kakovost je pomembna lastnost, vendar način, kako jo dosegamo in KAKO Z NJO UPRAVLJAMO še ni prodrl poslovodno področje, čeprav mora vsakemu biti jasno, da brez tega ne gre.

Kje je vzrok za tak odnos?

Vsekakor v tem, da je pri poslovodnikih še vedno premalo takega znanja. Tega znanja še vedno ne pridobivamo v rednem šolanju. Na prste ene roke bi lahko našteali poslovodnike, ki so obiskali kakšen tečaj, ali seminar — ne o »kontroli«

ampak — o ZAGOTAVLJANJU kakovosti. V nekaterih primerih so poslovodniki oz. direktorji tudi nekdanji vodje raznih kontrolnih služb v preteklosti. Ti so prepričani, da o tem vse znajo. Vendar za take je zelo bistvena obnovitev in dograditev znanja.

Zato je zelo bistveno, celo najpomembnejše, da izobraževanje zajame poslovodni vrh podjetja in uspešno izobraževanje tega poslovnega vrha je temeljni pogoj za vsako nadaljnjo sistemsko akcijo.

Potem, ko izobrazimo poslovodne strukture, moramo nadaljevati z izobraževanjem srednjega vodilnega kadra. To izobraževanje s področja kakovosti mora hkrati zajeti tudi izobraževanje kadra v razvoju.

V proizvodnji in v vseh ostalih tehničnih službah je izredno pomembno, da srednji vodilni kader razume za kaj se bojuje za kakovost. Kot je bistveno, da »prva vrsta« vodilnega kadra zastavi politiko poslovnega odločanja glede kakovosti, je tudi zelo pomembno, da srednji vodilni kader to politiko uresničuje s prepričanjem.

Nadaljnji pomemben korak je doseganje splošnega izobraževanja vseh udeležencev (ali vsaj velike večine) v proizvodnem procesu, seveda na njim ustrežni stopnji, na področju kakovosti. Moramo jih navaditi VGRAJEVATI KAKOVOST. To predvsem pomeni tehnološko disciplino v proizvodnji,

Torej bo nujno bolj stimulirati kakovostno delo?

Ta problem je zelo velik in težak. Nisem še videl delovne organizacije, ki bi imela povsem izpeljan sistem vzpodbujanja kakovostnega dela. Obstajajo različne znanstvene metode, različni prijemi, vendar je problem dovolj velik in težak, da ga moramo začeti reševati.

Če vse omenjene stopnje uspešno opravijo, mora po mojem prepričanju priti do samo enega rezultata: IZBOLJŠANJA PROIZVODNJE IN POSLOVANJA V CELOTI.

Vendar, to je samo začetek in predpogoj za nadaljnji razvoj, to je temelj, na katerem je kasneje mogoče izgraditi učinkovit poslovni sistem, ki bo omogočil, da se delovna organizacija uveljavi s svojo kakovostjo, da uspe s sistematičnim delom zagotavljati kakovost svojih proizvodov, storitev in ostalega poslovanja brez nepotrebnih stroškov in stihijnih akcij. Izobraževanje je sicer pogoj, vendar mu mora takoj (hkrati) slediti pravilno organiziranje podjetja v smislu celovitega sistema zagotavljanja kakovosti.

Kaj bi pa glede na trenutni položaj v vaši DO morali narediti?

Menim, da v naših pogojih lahko začnemo s tem, da ustvarimo soliden temelj z izobraževanjem ter z organizacijskimi prijemi dejansko omogočimo razmah kreativnosti dela na področju kakovosti. Danes se v določenih trenutkih dogaja prav nasprotno. Kreativno delo na področju kakovosti moramo utkati v vse dejavnosti tehničnega nastajanja izdelkov, od projektiranja do vzdrževanja pri kupcu. Nadalje, nujno botreba priznati dejavnosti v zvezi s kakovostjo za enakopravni del proizvodnega in tudi poslovnega procesa.

B. Č.

Sanacija TOZD TTS kaže na izboljšanje poslovanja

Sanacija je že v preteklem letu je dala pozitivne rezultate. Kljub pomanjkanju repromateriala in izpadom proizvodnje v začetku leta, je delavcem te temeljne organizacije le uspelo v zadnjih mesecih nadoknaditi zamujeno in uspešno zaključiti poslovno leto 1984, tako kot 1983. Proces sanacije seveda še ni končan. Marsikaj bo potrebno še narediti, da bo uspešno poslovanje in s tem socialna varnost delavcev dolgoročno zagotovljena. Vendar prvi ugodnejši rezultati so tu in sedaj morajo še krepkeje poprijeti za delo. Predvsem pa morajo čimprej odpraviti organizacijske neskladnosti, kot so si to v svojem sanacijskem programu zastavili. Torej je sanacija še naprej v teku, za oceno lanskoletnih rezultatov dela in trenutnega položaja pa smo zaprosili predsednika DS DO Elektrozeve in TOZD TTS, Silvo Lednika.

Kako poteka uresničevanje sanacijskega programa v TOZD TTS?

Po izgubi v poslovnem letu 1982 smo izdelali sanacijski program, s katerim naj bi postopno odpravili težave, zaradi katerih smo zabredli v izgubo.

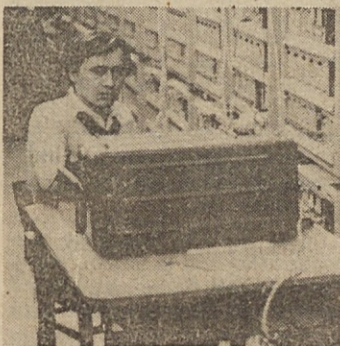
Osrednji problem je predstavljal zagotavljanje repromateriala za reden potek proizvodnje, oz. zagotavljanje deviznih sredstev za uvoz repromateriala s konvertibilnega tržišča. Zato smo usmerili vse svoje moči v povečevanje konvertibilnega izvoza ter v nadomeščanje uvoženih komponent z domačimi in zdaj še lahko ugotovimo, da smo bili pri tem uspešni. Kar 70—80% uvoženega materiala smo nadomestili z domačim. Izvozni plan na konvertibilno tržišče pa smo v letošnjem letu prav tako uresnili. To so torej rezultati, ki smo jih v TOZD TTS dosegli, čeprav nam pri tem le ne gre vse od rok kot bi hoteli. Predvsem je z domačim repromaterialom dosti težje zagotoviti kvaliteto, ki pri našem končnem izdelku ne sme biti vprašljiva. Torej morajo naši delavci vložiti dodatne napore, več je tudi izmeta in dodatnega dela, kljub temu pa nam je kot rečeno le uspelo na tem področju uresničiti zastavljene cilje. Podatek, da smo leta 1982 z izvozom na konvertibilno tržišče le delno pokrivali naše uvozne potrebe, v letu 1984 pa je bil uvoz skoraj izenačen z izvozom, je najbrž dovolj zgovoren. Pri tem nismo pozabili, da smo mi proizvajalci visokoprofesionalnih elektronskih naprav in, da imamo še precejšen, dohodkovno zanimiv izvoz na klirinško tržišče — v celoti smo v letu 1984 izvozili 60% naše proizvodnje.

Osnovni pokazatelji poslovanja, predvsem predvideni ostanek dohodka, so v letu 1984 zadovoljivi, kar nam bo po naših ocenah zadostovalo za uspešen zaključek leta. Nismo pa povsem zadovoljni s fizično rastjo proizvodnje. Težave z repromaterialom so povzročile dokajšen izpad proizvodnje v prvih mesecih leta 1984 in s tem onemogočile načrtovano povečanje proizvodnje. Zato je bila otežena dobava domačim kupcem in v letošnjem letu moramo to čimprej nadoknaditi. Izvoz pa smo povsem uresnili.

Omenim naj še dobro sodelovanje s TOZD Iskre v Kostanjevici, ki nam je dala na voljo svoje možnosti in nam s tem pripomogla k doseganju plana. Tako smo uspešno prebradili problem premajhnih proizvodnih zmogljivosti in glede na zadovoljive rezultate, se že dogovarjamo za dolgoročno sodelovanje.

Kako bo z uresničevanjem proizvodnega plana v letošnjem letu?

Slabostim lanskega leta bi se radi izognili, kar pomeni, da bi se morali zagotoviti rednejšo dobavo repromateriala. Vendar bo to zelo težko. Uvoženi repromaterial s konvertibilnega tržišča si bomo za razliko od prej-

Končne meritve naprav za konvertibilno tržišče.

šnjih let verjetno zagotovili, toda vprašljiva bo dobava domačega repromateriala in to predvsem zaradi težav, v katere so zabredle nekatere DO Iskre, zato nam kljub našemu tržno in dohodkovno izredno zanimivem »proizvodnem« programu ostaja še precej nejasnosti.

Med osnovne pogoje dobrega poslovanja sodi tudi pravilno nagrajevanje po delu in glede na veliko fluktuacijo v naši temeljni organizaciji boste temu vprašanju morali posvetiti posebno pozornost?

Da, tega nimamo urejene niti v TOZD, niti v delovni organizaciji. Vendar na osnovi novega opisa del in nalog pripravljamo ustreznejšo rešitev in kmalu se bomo na referendumu odločali o sprejetju samoupravnega sporazuma o nagrajevanju po delu.

Pod pritiskom težavnega položaja v preteklih letih smo se vse bolj prehajali na uravnilovko, saj smo komaj zagotavljali minimalne dohodke. Seveda pa uravnilovka ne omogoča dobrega poslovanja, tega se dobro zavedamo in če si hočemo dolgoročno zagotoviti solidne poslovne rezultate bomo že morali znati pravilno nagraditi vsakega našega delavca. Tako delavca za delo v proizvodnji, kot strokovnjaka, ki bo s svojo domiselnostjo in strokovnostjo pripomogel k boljšemu poslovanju naše TOZD.

Ob vsem tem nas čaka še zelo pomemben kadrovski problem, ker nas je v začetku sanacije zapustilo veliko sposobnih strokovnjakov in nosilcev razvojnih projektov. Doslej smo to izgubo reševali z ukinitvijo nekaterih manj zanimivih programov in s premešča-

Silvo Lednik.

njem posameznih strokovnjakov. Kljub temu pa nam že primanjkuje okrog 100 sodelavcev in to vprašanje bomo morali čimprej rešiti.

Doslej ste govorili o vaši temeljni organizaciji TTS. Glede na to, da ste predsednik DS Elektrozeve pa nas zanima še vaša ocena poslovanja celotne delovne organizacije?

Za razliko od slabih poslovnih rezultatov v letu 1982 kaže sedanja ocena, da smo leta 1984 zaključili brez izgub. Naši TOZD Elektronika Horjul in TTS sta presegli plan celotnega prihodka, TOZD RRNS pa tudi verjetno ne bo v izgubi. Zato menim, da je bil sanacijski program za DO Elektrozeve pravilno zastavljen.

Seveda pa sanacija DO še ni končana. V letošnjem letu nas čaka referendum o reorganizaciji v enovito DO, s čimer bi poenostavili poslovanje in zaokrožili vse programe v eno celoto. To smo zapisali tudi v našem sanacijskem programu, ki so ga potrdili ustrezni organi družbenopolitične skupnosti.

Opozoril bi še na nekaj za nas pomembnih mejnikov. Leta 1983 smo bojevali bitko za obstanek in dokazovali širši družbeni skupnosti tržno in dohodkovno zanimivost našega proizvodnega programa, leta 1984 smo dobili vso pomoč širše družbene skupnosti in dokazali, da znamo in hočemo delati, letos pa moramo dokazati, da se nismo sanirali samo za dve leti.

Boris Čerin

**IPO DO IKM Velibor
Šušulić**

V DO IKM ugotavljamo, da bomo plan za leto 1984 presegli za 10 do 12%. Poglavitne aktivnosti — mimo realizacije plana — so potekale predvsem na področju planiranja opreme in kadrov ter, seveda, tudi potrebnih prostorov.

V novo leto z novo opremo

Problem kadrov smo obravnavali predvsem z vidika vprašanja strokovne izobrazbe ter potrebne strukture, tako na področju metrologije, telekomunikacij, kot tudi na področju industrijske elektronike, elementov in zanesljivosti. Zasedaj namreč vse naše kadre pridobivamo zlasti z lastnim štipendiranjem, saj tako najlažje usmerjamo delavce za potrebe naših dejavnosti.

Ob vprašanju opreme bi najprej omenil, da smo — kotsoudeleženci — tudi mi podpisali mednarodni kredit v višini 1,300.000 dolarjev. Odločili smo se za novo opremo, ker je stara zastarela in ne ustreza več strateškim programom Iskre. Inštitut pa vsekakor želi predvsem slediti Iskri v njeni usmeritvi v nove tehnologije. V prihodnje namreč

predvidevamo razširitev mehaniških preskušanj ter sodobno opremo za raziskavo elementov in elektroniko (zaradi vpeljave IS 9000) ter avtomatski fleksibilni merilni sistem za potrebe telekomunikacij. Metrološka oprema torej mora slediti (prizadevamo si, da tudi res sledi) potrebam Iskre.

Prostore imamo za sedaj v že obstoječi stavbi na Tržaški 2. Nove prostore okoli 300 m² — smo pridobili prav tam, zahvaljujoč razumevanju do ISEZ. Upamo, da jih bomo letos tudi ustrezno uredili tako, da bodo čimbolj funkcionalni. S tem bomo realizirali tudi našo novo investicijo v opremo. Le-ta naj bi bila zaključena že v prvi polovici letošnjega leta.

In želja za 1985 leto? Želimo si čimveč dela za Iskro; to naj bi

postala naša edina alternativa — če hočemo, da bo celotna investicija rentabilna. Želja ima realne osnove, saj v vsej SOZD Iskra čutimo težnjo po prehajanju od deklarativnih izjav o kakovosti k dejanskim prijemom. Verjetno dozoreva spoznanje, da samo z deklarativnimi izjavami o kakovosti izvoz ni mogoč. DO IMK si bo prizadevala, da bo Iskrinim organizacijam ponudila čimbolj kompletne usluge s področja svoje dejavnosti; tu mislimo predvsem na neke vrste zanesljivostni inženiring. Pri tem bomo imeli za vodilo strateško inovativno razvojno usmerjenost Iskre.

Ob koncu želim vsem iskrašem veliko delovnih uspehov in osebne sreče v novem letu!

**Marjan Trojar, IPO
DO ZORIN**

V DO ZORIN pred koncem leta ugotavljamo, tako kot smo napovedovali že ob devetmesečni analizi poslovanja, da bomo leto 1984 zaključili v skladu s planiranimi pričakovanji.

Plan prihodka in s tem tudi dohodka bo za nekaj odstotkov preokoračen, kar bomo dosegli s povečanim prizadevanjem nekaterih naših sodelavcev, oz., področij dela, kjer so strukturno — v izrabi zmogljivosti precej več časa namenili prodajnim aktivnostim, oz. projektom, ki prinašajo dohodek.

Na področju materialnih stroškov nismo in ne moremo ustvariti bistvenih prihrankov, ker so vse materialne postavke, ki nas najbolj obremenjujejo take, da nanje nimamo vpliva. Tu mislim predvsem na: najemnine in vzdrževanje prostorov, nabavo tehnično strokovne literature in plačevanje storitev republiškega računalniškega centra.

Največjo industrijsko rast že nekaj let dosegamo na področju

Srečno z željo po sodelovanju

nabave literature, kjer je zaradi gibajočih se tečajnih razlik uvožna literatura — in druge informacije iz tujih baz podatkov — za nas vedno dražja, lani se je podražila kar za 78%!

Pri porabi dohodka, na tistem delu, kjer realno lahko vplivamo, t.j. pri razporejanju na OD in v skladu za razširjeno materialno osnovo dela smo se obnašali skladno z družbenimi pričakovanji in, seveda, v skladu z gibanji v SOZD, vendar ugotavljamo, da smo s tem, ko smo sledili poprečni rasti OD v SOZD Iskra, relativno le začeli zaostajati za OD enakih, ali podobnih delavcev v SOZD Iskra.

To se dogaja zato, ker je struktura naših nalog in zaposlenih v poprečju višja od strukture poprečno zaposlenega v SOZD Iskra. Zato v prihodnje moramo posebno pozornost posvetiti našim kadrom, v tem smislu, da jih bomo poleg OD stimulirali tudi z zanimivim delom in s perspektivami nadaljnega angažiranja pri ustvarjanju novosti na področju organizacije in informatike.

Vsa leta imamo težave tudi z našo reprodukcijo, saj vrednosti naših umskih storitev ne moremo uveljavljati na vsaj približno primerljivi višini nasproti tujim podobnim organizacijam. Zato tudi iz čistega dohodka sorazmerno malo lahko izločamo v sklad za razširjeno reprodukcijo.

Poleg tega so rezultati našega dela take narave, da tu ne gre za osnovna sredstva, za katera bi izločali amortizacijo in jo namenjali za obnavljanje in razvoj novih rešitev.

Zato bomo v prihodnje morali najti pravo obliko za širitev materialne osnove dela. To pri nas pomeni širjenje in poglobljanje znanja v celoti.

V letu 1985 pričakujemo intenzivno dogovarjanje z drugimi organizacijami v Iskri, saj zaključujemo srednjeročno obdobje in moramo za naslednje srednjeročno obdobje dogovoriti take odnose, ki bodo ustrezali tako proizvodnim organizacijam, ki so naši porabniki, kot tudi nam, izvajalcem.

Pred nami je tudi dogovarjanje, z DO Iskra Delta, da se sporazumemo in usklajeno ter skupno delujemo na področju izgradnje informatike v SOZD Iskra in morda tudi izven nje.

Po leto 1983 — kljub temu, da vsi ugotavljamo, da informatika še ni ustrezna, so bili le opravljeni nekateri pozitivni koraki — na primer: delovne organizacije se postopno opremljajo z računalniki, v skladu s predlagano računalniško mrežo v SOZD Iskra, zagotovili smo prvi del skupnih zmogljivosti v skupnem računalniškem centru v PPC, instalirane so, ali pa jih pravkar instaliramo, že tudi nekatere programske rešitve z novo interaktivno tehnologijo — na primer izvozno poslovanje, uvozno poslovanje in spremljanje vodenja proizvodnje, ipd.

Da se bodo te instalacije dale ustrezno koristiti, je, seveda, nujno treba zagotoviti ustrezno periferno opremo in komunikacije med računalniki in uporabniki.

Poleg tega sledi iz instaliranja teh programov nujna zahteva po

enotnem razreševanju nekaterih podrobnosti — na primer — skupno in enotno označevanje in številčenje materialnih postavk. Za posamezne OZD, ko se primerja z drugo OZD različnost ni videti bistvena in usodna vendar, ko začnemo s skupno obravnavo in obvladovanjem nekaterih področij (na primer pri izvoznem poslovanju) na ravni DO Iskre Comerce za vso SOZD) je metodološka enotnost nujna.

Poleg tega se kaže, da je v primeru vseh reorganizacij le-te bistveno lažje speljati, če imajo subjekti, ki se združujejo, operativno organizacijo in informatiko postavljeno na enotnih osnovah in metodologijah.

Zato sodimo, da bomo v prihodnje morali tudi za raven SOZD graditi take skupne osnove in metodologije in se z njimi identificirati v vseh naših OZD ter jih tudi izvajati v naše skupno dobro.

Formalno pa bi se ta enotnost odražala v sprejemanju skupnih organizacijskih predpisov, ki jih zaradi potreb po izboljšanjem in učinkovitem poslovanju postavlja KPO SOZD Iskra.

Pri taki usmeritvi vidimo za DO ZORIN veliko količino potrebnega dela, ki bi neposredno puščalo tudi rezultate v OZD SOZD Iskra.

Ob koncu leta, ki je bilo za nas sicer uspešno, posredujemo vsem delavcem in našim uporabnikom željo po uspehu v nadaljnjem delu in željo po povečanem sodelovanju v obojestransko korist.

STRAN PRIPRAVILA
MARA OVSENIK

Ogrevanje pri nas

Samo lani smo plačali Komunalni energetiki za ogrevanje PPC tri stare milijarde

V teh dneh, ko nas neusmiljeno pesti polarna zima, so naše misli bolj usmerjene na energetske probleme, bodisi doma, bodisi na delovnem mestu. Mraz je podobna življenjska kategorija kot sta žeja in lakota. Če nas zebe, se slabo počutimo, delamo manj in težje. Ogrevanje prostorov je torej v tem hladnem obdobju prednostna naloga, čeprav je le del celotnega energetskega sistema, ki traja vse leto.

Invest servis skrbi v ogrevalni sezoni z vsem potrebnim za 35 zgradb ljubljanskega Iskrinega kompleksa. Tako uporablja na petih krajih (Prešernova 27, Šmartinska 28, Jamova 60 a, Jamova 60 b in Potočnikova 2) kurilno olje, na dveh (Celovška 172 in Snežniška 1) premog, na enem (Cankarjeva c. 10) mestni plin, na 13 mestih (PPC, prizidek, Celovška 122, Celovška 91, Cankarjeva 11, Runkova 2, Poljanska 31, Kotnikova 6, Topniška 58, Gregorčičeva 8, Kranj Mikroelektronika, Feriti in Magneti) poteka ogrevanje z vročo vodo prek Komunalne energetike, na šestih krajih (Černetova 26, Štrekljeva 6, Privoz 10, Ilirska 27, Ljubljanska Vrhnika in Gregorčičeva 23) uporablja samo električno energijo, osem tovarnih industrijskega kompleksa v Stegnah (Zmaj, IEZE DSSS, Žarnice, AVN, Orodja, CSA, ISEZ in Orodja) pa ogreva z vročo vodo prek lastne kotlarne na mazut.

Že sam spisek kaže na razvejano ogrevanje, ki ga še zapleta uporaba različnih goriv, različnih energetskih sistemov in dodatno še obremenjujejo (nes)pametni predpisi (naši sosedi v stolpnici to po svoje tolmačijo, zato radi odpirajo okna, kadar jih »zebe«).

Kurilna sezona se, po uredbi, ki uveljavlja varčevanje s toplotno energijo, sme pričeti na dan po 1. oktobru, ko trikrat zapored padne zunanja temperatura natanko ob 21. uri na manj kot 12° C, konča pa po 1. aprilu podobno, ko presega 12° C, vendar najkasneje 30. aprila.

Če nas npr. po prvomajskih praznikih spet obišče hladni val (tose je že dogodilo), ne smemo zakuriti »peči«, čeprav zmrznemo na kraju samem.

S tem pa še ni konec omejevalnih predpisov. Skupščina je na podlagi priporočil Elektroenergetske skupnosti sprejela predpise oz. kriterije za omejevanje obtežb, natančneje porabe električne energije, ki so podrobneje navedeni v Uradnem listu in jih tu ne bi navajali.

Določene so tudi kazni za kršitelje do največ milijon novih dinarjev.

Za ogrevanje poslovnih prostorov temperatura ne sme biti višja od 19° C s toleranco + 1° C in ne sme biti zunaj delovnega časa višja od 14° C. Pri 19° C pa marsikoga, zlasti nežni spol, zebe, recimo, če ves čas

sedi. Letošnji nenadni vdor izjemno hladnega vremena, na katerega se organizem še ni pripravil, je tipični primer, ki ga noben predpis ne upošteva, nasprotno, zahteva da ga dosledno uresničujemo.

Vzdrževalci, ki odčitavajo temperaturo, v kritičnih primerih — in tiso prav sedaj — naravnavaajo temperaturo na maksimum, to je 20° C, če je le možno. Tam, kjer kurijo s premogom, določa uredba pričetek kurjenja šele ob 6. zjutraj in traja največ do 21. Sedaj, ko so ekstremno nizke temperature, morajo kurjači kuriti non stop in tudi ponoči, kajti priti zjutraj v ledeno mrzle prostore — hvala lepa. Kurjači tako kršijo uredbo in vsi vemo, da je tako prav.

Če koga zanimajo številčni podatki o ogrevanju, npr. za stol-

pnico na Trgu revolucije, tule so: lani smo plačali samo za ogrevanje Komunalni energetiki približno 3 stare milijarde dinarjev. Letos že velja podražitev za 30% (od 25. decembra 84), bo pa še višja, ker so podražitve vezane na ceno naftnih derivatov in nihče ne misli, da se bodo sploh kdaj pocenili.

Zakaj naše sodelavce včasih zebe? Vzrokov je več. Poglavito je, kot smo že omenili, da smo preslabo pripravljeni na zimo. Na delo prihajamo premalo oblečeni, ker morda pričakujemo isto toploto, kot jo imamo doma. Zato se moramo topleje obleči. Ob ponedeljkih so prostori povsod hladnejši, ker so se shladili čez soboto in nedeljo. Vzdrževalci Invest servisa to vedo, vendar morajo upoštevati predpis o maksimalno dovoljeni temperaturi.

Ponekod so prostori preslabo toplotno izolirani. Potrebna so dopolnilna dela, ki pa terjajo denarna vlaganja. Različnost stavb, grajenih v raznih obdobjih, gotovo ne ustreza sedanjim mnogo strožjim gradbenim predpisom. Toda to so pretežno najemniški prostori, za katere je težko odšteti dodatna finančna sredstva. Pri pombe lete tudi na izvajalce pri gradnji prizidka stolpnice.

Ponekod si naši sodelavci pomagajo z dodatnimi električnimi pečmi, kar ni niti dopustno, mimo tega pa je tudi nevarno zaradi požara.

Ogrevanje je seveda le del energetike, ki zajema tudi razsvetljavo, pogon strojev in dvigal, preskrbo s toplo sanitarno vodo itd. Celotna problematika je preobširna za ta sestavek, je pa zanimiva in vredna, da imajo naši sodelavci vpogled tudi v ta del Iskrine infrastrukture. Zato jo bomo prikazali kdaj drugič, ko ne bomo več pod pritiskom mrzlega polarnega vremena.

Marjan Kralj

Iskra Obisk v SOZD Iskra Iskra Iskra Is

Konec minulega tedna je obiskala Iskro delegacija Furlanije — Julijske krajine. Vodil jo je predsednik državnega sveta g. Manzoni. Uglednim gostom so predstavniki Iskre Gantar, Faleskini, Kobe in Berce predstavili našo sestavljeno organizacijo, pogovor pa je nanesel tudi na možnosti sodelovanja Iskre s sorodnimi organizacijami v tej obsejni italijanski deželi.

Delegacijo Furlanije Julijske krajine sta med obiskom v Iskri spremljala tovariša Šušmelj in Čačinovič iz Skupščine SR Slovenije. (Besedilo in foto LD)

Štipeidisti za tesnejšo povezavo z DO in mladino

V semiški delovni organizaciji dobro deluje Klub štipeidistov. Iz poročila kluba o njegovem delu v lanskem letu povzemamo, da je bilo delo kluba v letu 1984 zadovoljivo, pač v okviru finančnih in časovnih možnosti. Velik problem pri klubskem delu je tudi lani predstavljal kot vedno čas, saj je bilo delo kluba omejeno zgolj na sobote, ko člani kluba nimajo pouka in predavanj, povrh pa je še veliko članov odvisnih tudi od prevoza.

Aktivnost klubskega dela je lani potekala prek delovanja predsedstva kluba, kljub vsem prizadevanjem, da bi se v klubsko delo vključevalo aktivno čim več članov. Zato ni nič čudnega, če so ugotovili, da je med številnimi člani navzoča določena nezainteresiranost za delo, zlasti zadeva ta kritika študente. Dalje so v poročilu ugotovili, da je bila udeležba članov kluba na dveh skupščinah manjša od pričakovane navzočnosti. Kljub

DO Kondenzatorji si zelo prizadeva, da bi si s štipeidiranjem pridobila čim več mladega in strokovnega kadra. (Foto: D. Ž.)

temu pa so v poročilu lahko zapisali, da je bila izredna skupščina kluba, sklicar a zaradi sodelovanja štipeidistov na mladinskih delovnih akcijah, uspešna in je dosegla svoj namen. Po razgovoru o delu in sodelovanju na delovnih akcijah, se je dvanaest štipeidistov udeležilo MDA »Goričko 84«.

Poročilo dalje ugotavlja, da je povezava s Klubom inovatorjev pri SOZD Iskra vedno močnejša. Jeseni so skupaj s člani Kluba inovatorjev obiskali našo TOZD v Sežani, medtem ko so lansko pomlad člani kluba inovatorjev obiskali delovno organizacijo Kondenzatorji v Semiču. Obisk v

Semiču je trajal dva dni in člani obeh klubov so se razšli z najboljšim namenom, da sodelovanje še bolj poglobijo.

Med aktivnostmi posameznih komisij kluba je treba povedati, da je že tradicionalno dobro opravila svoje delo športna komisija pa tudi v kulturni komisiji je delo zaživel predvsem po zaslugi nekaterih njenih članov.

Ob koncu poročilo pravilno ugotavlja, da bo potrebno v tem letu v delo Kluba semiških štipeidistov pritegniti še večje število klubskih članov, kajti Klub štipeidistov mora postati povezujoči člen med štipeidisti in delovno organizacijo, ki jih štipeidira, biti pa mora tudi vez med štipeidisti in člani mladinske organizacije v delovni organizaciji, s katerimi bodo morali štipeidisti, oz. njihov Klub še tesneje sodelovati.

D. Ž.

Sprejem novih samoupravnih sporazumov

Delavci Industrije elementov za elektroniko so se v torek, 8. januarja na referendumu odločili za sprejem novih samoupravnih sporazumov:

Sas o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v SOZD Iskra in SaS o skupnih osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v DO IEZE.

Obstoječi SaS o urejanju odnosov s področja OD in skupne porabe, ki so bili sprejeti v letih 1977/78, so bili namreč neusklajeni s panožnimi sporazumi, kot tudi z nekaterimi drugimi družbenimi akti, predvsem pa jih je bilo treba oblikovati tako, da se uskladijo z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu.

Pobude za omenjene spremembe so nastale že v začetku leta 1984, kot so se delegati delavskega sveta IEZE odločili, naj stečejo priprave za sprejem novih samoupravnih sporazumov. Komisija, zadolžena za usklajevanje in spremljanje aktivnosti na pripravi sprememb SaS, si je v svojih prizadevanjih zastavila nalogo, da oblikuje takšne osnove in merila za delitev sredstev za OD in skupno porabo, ki bodo zagotavljala resnično ekonomsko vrednotenje dela in tako spodbujala tudi večjo produktivnost in boljše gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Osrednji smoter sprejetih aktov pa je opredeljen kot približevanje cilju, da bi za približno enako delo zagotovili enak osebni dohodek.

SaS o skupnih osnovah in merilih delitve sredstev za OD in skupno porabo v DO IEZE prinaša torej naslednje bistvene novosti, oz. spremembe:

1. Opuščena so določila, ki se nanašajo na oblikovanje celotnih sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ker bo to vsebina SaS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka.

2. Opredeljena so izhodišča za oblikovanje razvidov nalog,

3. Točno je opredeljena analitična metoda (merila) za ugotavljanje zahtevnosti nalog (enotno dogovorjena v SOZD Iskra)

4. Določen je razpon razmerja zahtevnosti med enostavnim delom (nalogo) in najzahtevnejšimi nalogami (poslovodnim organom) pri normalnem poslovnem rezultatu in sicer od 1:3 do 1:6 (doslej samo 1:5)

5. Določena je izhodiščna vrednost enostavnega dela (1. grupa dela, količnik 1,00), ki ne sme biti manjša kot so minimalni življenjski stroški na zaposlenega pri normalnem poslovnem rezultatu (najnižji OD)

6. Določena so enotna metodološka izhodišča za konkretizacijo in kvantifikacijo meril za določanje razmerja zahtevnosti nalog poslovodnih organov in določanje delitvenih modelov (razmerij zahtevnosti vseh nalog pri posameznih podpisnicah) v letnih planih

7. Opredeljena so metodološka izhodišča za oblikovanje in uporabo meril delovne uspešnosti (količina, kvaliteta, gospodarnost)

8. Opredeljene so osnove in merila za oblikovanje mase sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v okviru celotnih sredstev za OD (Dohodek na delavca, dohodek na povprečno uporabljena poslovna sredstva, akumulacija za poprečno uporabljena poslovna sredstva, uspešnost investicij, uspešnost gospodarjenja z materiali, energijo)

9. Opredeljena so enotna metodološka izhodišča za kvantifikacijo meril za ugotavljanje deleža sredstev za OD na podlagi minulega dela v letnih planih.

10. Opredeljena so merila za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela med delavce v odvisnosti od prispevka posameznega delavca in njegove skupne delovne dobe in delovne dobe v SOZD Iskra.

11. Določena so merila za določanje OD pripravnikov.

12. Določene so osnove za obračun in višina nadomestil osebnih dohodkov in dodatkov za posamezne pogoje dela, skladno s po letu 1980 sprejetimi zakonskimi predpisi, družbenim dogovorom in samoupravnimi sporazumi.

I. S.

Piše:
Dušan Željeznov

**Naših
štirideset
let**

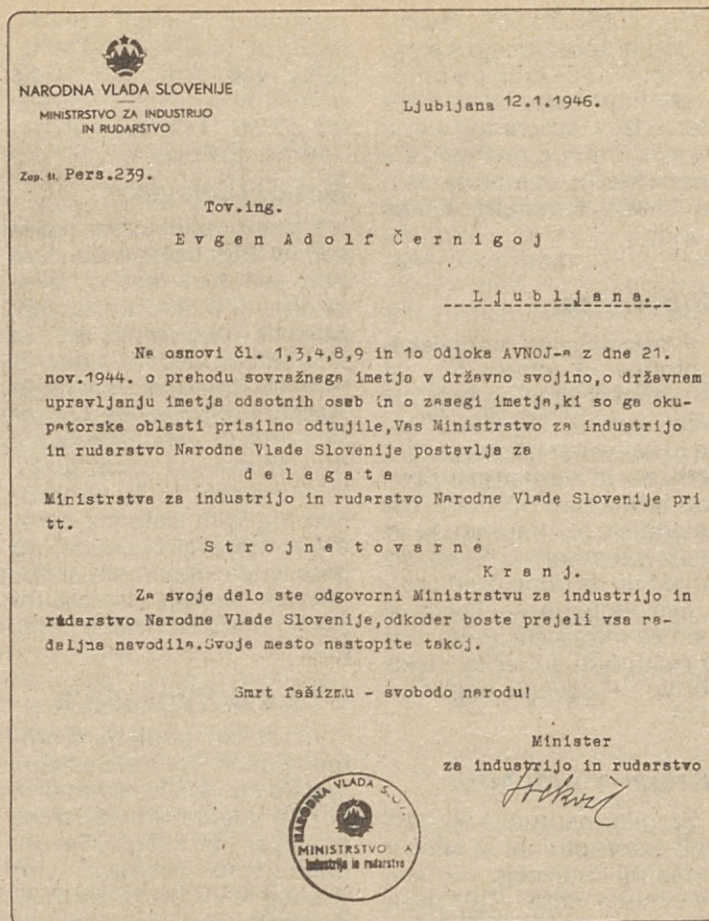
**Naš sobesednik
ing. Evgen Černigoj**

Prvi direktor Iskre

Čeprav je takratni minister za industrijo in rudarstvo Franc Leskošek-Luka ing. Evgena Černigoja z odločbo z dne 12. 1. 1946. imenoval za delegata Strojne tovarne v Kranju, lahko kljub temu zapišemo, da je bil ing. Černigoj formalno prvi direktor Iskre, ki je svoje novo ime dobila uradno z odločbo z dne 8. marca 1946., o čemer priča tudi odločba takratne zvezne jugoslovanske vlade, ko je z odločbo z dne 15. IX. 1946 imenovala našega sobesednika za direktorja »Iskre« v Kranju.

Danes sedeminsedemdesetletni ing. Evgen Černigoj, doma iz Vipavske doline, ni med razgovorom nikakor kazal teže svojih let. Nasprotno, živahno in tekoče je obujal spomine na dogodke in ljudi iz časov prvih korakov Iskre, o pomembnejših dogodkih iz svojega življenja pa nam je povedal naslednje:

»Ko sem pred vojno, 1936 leta diplomiral za inženirja

elektrotehnike na tedanji tehniški fakulteti ljubljanske univerze, sem prvo leto po diplomi ostal brez službe, nakar sem se zaposlil na takratnem Zavodu za raziskavo materiala, kot upravnik te ustanove. Med vojno sem bil v internaciji, po zlomu Italije pa sem se zadrževal v Trzinu pri Trstu.

Tu sem tudi doživel osvoboditev in vkorakanje naše vojske v te kraje, nakar sem se vrnil v Ljubljano. Že takoj v začetku so me pritegnili na delo v ministrstvo za industrijo in rudarstvo. Prvi delegat Strojnih tovarn v Kranju Vladimir Klavs je nameraval nadaljevati študije elektrotehnike v Leningradu, zato sem ga nadomestil in začel delati v Iskri januarja 1946. leta. Delovno mesto Iskrinega direktorja sem zapustil sorazmerno kmalu, marca 1947 in od tam odšel v Budimpešto, kot ekspert reparacijske komisije. Vzrok mojemu odhodu iz Iskre je bil vsekakor tudi v tem, ker je ing. Lucijan Šinkovec, ki je bil takrat ekspert v Budimpešti, želel zamenjati to mesto z

mestom direktorja Iskre v Kranju.

Ko sem se vrnil predčasno iz Budimpešte zaradi znanih dogodkov okoli informbiroja, sem prišel v Ljubljano, kjer sem delal na Inštitutu za elektrovezve (stara ljubljanska rižarna) in približno leto kasneje pa so me poslali v Milano, kot svetnika k naši tamkajšnji trgovinski delegaciji.

Moje tokratno delo je potekalo v okviru »Suzupa« Savezne uprave za unapređenje proizvodnje, ki jo je bil organiziral pokojni Boris Kidrič. Takrat nas je bilo kar precej v tujini, tako je bil Gruden tehniški svetovalec v Ameriki. Repič v Švici, Rojc v Italiji, jaz pa sem bil torej v Italiji. V Milanu sem ostal tri leta, po vrnitvi v Ljubljano pa je prof. Dušan Lasič želel, da bi delal na njegovem Inštitutu za elektroniko in vakuumsko tehniko. Tu sem delal potem kar polnih sedemnajst let.

In kakšni so vaši spomini na prvo »direktorovanje« v Iskri?

»Ko sem v začetku 1946 leta prišel v kranjsko Iskro,

Ing. Evgen Černigoj: Ko sem prišel v Iskro so bili že storjeni prvi koraki na njeni bodoči poti.

so bili že storjeni prvi koraki na njeni bodoči poti. Tako so programe in organizacijo že prikojili novim potrebam tovarne. Bilo pa je takrat zares težavno prilagoditi proizvodni program strojnemu parku, ki nam je bil na voljo. Pričeli pa naj bi tudi z radijsko industrijo. Že po mojem prihodu v Kranj sta Gruden in Jenko s sodelavci navezala stike s tvrdko Philips, ki naj nam bi pomagala pri začetnih programih, vendar je takratna generalna direkcija elektroindustrije v Beogradu ostro nasprotovala tej proizvodnji. Takrat je bilo pač vse centralizirano in eden izmed vzrokov, da Kranj takrat iz Beograda ni dobil radijske proizvodnje je bil tudi v domnevi, češ, da bi bila takšna industrija preveč blizu državnih meja.

Tako smo torej začeli s proizvodnjo vrtnih strojev, stenskih ur, oba izdelka sta bila Grudnova zamisel in izvedba, to pa je bil tudi pogoj za začetek proizvodnje v kranjski Iskri.

V Kranju je tedaj delalo od 560 do 640 delavcev. S tem kadrom smo imeli precej opravka, namreč, kako in kam jih čim bolje zaposliti, kasneje pa se je število delavcev povzpelo na 850. Ko sem zapuščal Kranj, je delalo v tovarni že prek 700 delavcev.

(dalje prihodnjič)

Računalnik za pasteto

Majhna in srednja podjetja, ki izdelujejo mesne izdelke, so sedaj dobila na voljo računalniški »pastetni« program. Inštitut za raziskovanje tržišča in predelavo živil v zahodnonemškem Kilelu je razvil recepturo, ki najbolj ustreza poprečnemu nemškemu okusu in jo posnel v programskem jeziku basic. Podjetja lahko tudi prek majhnih računalnikov izdelujejo pasteto dobre in vedno enake kakovosti.

Neonska luč

Ameriški Suntronic je predstavil na tržišču neonsko svetilko, ki izkorišča sončno energijo. Dva sončna generatorja, ki se ju da nagibati, polnita visokokakovostni integrirani kloridni akumulator, kapacitete 2,5 amperskih ur in 10 voltov. Neonska svetilka porabi približno 7 vatov na uro, to pomeni, da sveti tri ure in pol. Masa celotne svetilke je 1900 g.

Sončna energija

Kot je bilo pričakovati, so naprave za pridobivanje sončne energije iz leta v leto cenejše. V zadnjih desetih letih so se znižali stroški za pridobljeni vat od prejšnjih 100 do 150 dolarjev na sedanjih 6,5 do 7 dolarjev. Zmogljivost sistemov pa se je pri tem povečala za pri-

bližno 400%. Že 10% energije danes spreminjajo v električno, v Kaliforniji pa obratujejo naprave s skupno močjo 10 MW, ki so integrirane z električnim omrežjem. Že čez tri leta bo ta moč narasla na 50 MW. Financial Times London.

Super dizel

Proizvajalci avtomobilskih motorjev in mineralnih olj so se lotili analize tudi pri dizel gorivu. Ugotovili so, da je kakovost goriva precej različna in ne ustreza povsod tehničnim normam. Na novinarski konferenci, ki jo je sklical ameriški Shell, so povedali, da bodo predlagali dve vrsti goriv. Tako se nam že v kratkem obeta tudi normalno in super dizelsko gorivo — seveda najprej v ZDA.

»Kraja« v industriji

Študija institucije Robert Half International iz New v industriji največja »kraja« delovnega časa. Ta znaša 150 milijard dolarjev letno in je večja kot vse tatvine in goljufije skupaj. Zaposleni »ukrade« v poprečju 4 ure in 22 minut na teden s tem, da pride na delo prepozno, prezgodaj odide, se pogovarja zasebno prek telefona in vzdržuje druge socialne kontakte. Pri tem niso upoštevani slučajni dogodki

pri delu. Zaposleni v uradih in osebe mlajše od 30 let izgube več časa, kot vodje oddelkov in nasploh starejši od 30 let. The Wall Street Journal Europe.

Bodoči televizor

Na Münchenskem velesejmu Electronica so lani prikazali nov sistem televizorja »TV 85«, ki že vsebuje 10 integriranih vezij in površinski valovni filter. S tem so ponudili letošnjim kupcem televizorjev vrhunski komfort, od stereo zvoka do daljinskega upravljanja. V televizorju je že uporabljen digitalni sistem z osrednjim računalnikom. Mimo tega je televizor manj občutljiv za motnje in porabi precej manj električne energije.

Ura s polygrafom

Ameriško podjetje Communication Control Systems je dalo na tržišče ročno uro, ki ima vdolan »voice stress analyzer«, ali kot ga v Evropi imenujemo polygraf. Uro prodajajo v ZDA za borih 30 dolarjev. Poglavitni del ure je digitalni prikaz časa, poleg tega pa je vdolanih še osem majhnih diod, ki sestavljajo tako imenovani detektor laži. S pritiskom na gumb zasvetijo diode in čim več diod je razsvetljenih, tem bolj se govornik, ki ima na roki to uro, oddaljuje od resnice, ali pa živi pod pritiskom stresa. Tovarna prilaga k uri tudi navodilo za uporabo, z nekako znanstveno analizo stresa, ki jo je razbrati iz človeške govornice. Po mnenju podpredsednika te tovarne je analizator, ali detektor laži zanesljiv v 85%, ura pa seveda v 100%.

Kupci so preizkusili analizator in takoj ugotovili, da je mogoče po mili volji lagati vzlic detektorju laži, če besede šepetajo. V ZDA je v prometu že na milijone teh ur.

Manjši čipi

Po treh letih obetan je ameriško podjetje Micronix izročilo polprevodniškemu proizvajalcu prvo MX 15 litografsko napravo z rentgenskim sevanjem. Podpredsednik Micronixa Bill Toby je označil to prodajo, kot mejni kamen v zgodovini

podjetja in polprevodniške industrije. S tem se bo začela gospodarsko še obsežnejša proizvodnja modernih visokointegriranih vezij s strukturnimi širinami manjšimi kot en mikrometer. Napravo bodo sedaj do polletja preizkušali pri silicijevih ploščicah.

Rentgenska litografija omogoča izdelavo fine strukture manjše kot en mikrometer zaradi tega, ker so valovne dolžinerentgenskega sevanja tisočkrat manjše od vsakega svetlobnega vira, ki ga danes uporabljajo pri fotografski litografiji. Zaradi te tehnologije se obeta nova generacija mikroprocesorjev.

Fotografija brez filmov

Elektronika bo napravila revolucijo tudi pri fotografiranju — odpravila bo filme. Postopek pa bo takle:

Fotografski aparat se v primerjavi s sedanjim ne bo dosti spremenil po zunanosti, le da bo imel na hrbtici strani zaslon, na katerem bo fotograf zagledal vsak fotografirani posnetek in s tem ugotovil, če se je posrečil. S pritiskom na gumb bo posnetek uskladiščil na magnetni trak kasete v fotoaparatu. Namesto razvijanja filma bo položil kaseto v dodatno napravo in si na televizijskem monitorju, ali pa kar na televizorju ogledal posnetke. Pisalnik bo nato odtisnil barvne slike v poljubni velikosti. Vsebinsko magnetnega traku bo moč prenesti na poljubno število trakov, ali pa kar izbrisati.

Nova vrsta fotografskega aparata že velja približno 200 dolarjev, dodatne naprave pa so seveda mnogo dražje. Za sedaj sistem ne more konkurirati običajnemu fotografskemu postopku, vendar pa je že nakazana smer, kam se bo razvijala fotografija v prihodnje. Poglavitni proizvajalci, kot Kodak, namreč žive od proizvodnje filmov, ne pa od prodaje aparatov, zato se že vneto pripravljajo kljub polaroidu na »pofilmski čas«. Z novim sistemom fotografije bodo pridobile samo tovarne mikroelektronike.

Zbral, prevedel in priredil
Marjan Kralj

Objavi
Iskra Commerce TOZD Servis

1. Vodja produktnega sektorja za področje telekomunikacij in alarmnih naprav

Pogoji: Fakulteta za elektrotehniko II. st. ali končana Ekonomska fakulteta II. st. 3 leta delovnih izkušenj
Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 15 dneh na naslov: Iskra Commerce Kadrovski sektor Topniška 58, Ljubljana. Rok obvestila je 15 dni po izteku objave.

Iskra ZORIN TOZD INDOK

1. Dela in naloge na področju industrijske lastnine

Pogoji: Fakulteta za elektrotehniko II. st., znanje tujega jezika, delovne izkušnje na področju razvoja ali proizvodnje

2. Referent za klasifikacijo in oštevilčenje

Pogoji: Fakulteta za elektrotehniko II. st., pasivno znanje tujega jezika
Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov Iskra ZORIN, TOZD Indok, Tržaška 2, Ljubljana; rok obvestila je 30 dni po izteku objave.

● V sobotni prilogi Dela je bil objavljen obširen pogovor njihove dopisnice z Edvardom Svetlikom, direktorjem Iskrine TOZD Montaža iz Spodnje Idrije.

Tovarna nedvomno sodi med najbolj uspešne in prodorne na Idrijskem in tudi v širšem prostoru. Kljub težavam, ki jih imajo prav toliko kot drugi, se tovarna zadnja leta nenehno širi in posodablja. Z uspešnimi nakupi sodobne opreme dosega mlad kolektiv lepe proizvodne rezultate in je tudi izvozno zelo uspešen. Po besedah Edvarda Svetlika je izvoz sestavni del njihove razvojne strategije. Leta 1984 so s 15 tisoč dolarji na zaposlenega za dvakrat posekali povprečje v Iskri, za desetkrat pa republiško povprečje. Tudi ambiciozni izvozni cilj — več kot 20 milijonov dolarjev leta 1990 — ima realno podlago v postopnem osvajanju novih tržišč, zlasti v ZDA in v državah v razvoju.

● Beograjski časopis IT novine, specializiran za področje tehnike, tehnologije, znanosti in gospodarstva, objavlja daljši prispevek o Iskrini izvozni ekspanziji z naslovom Hrabro v mednarodno dirko. V uvodu poudarja, da se je Iskra že pred več kot dvajsetimi leti orientirala na izvoz, saj je pravočasno ugotovila, da je to pogoj za obstanek in napredek. V ostri mednarodni konkurenci si je tudi izborila svoje mesto, tako da danes sodi med največje izvoznike v Jugoslaviji. Čeprav se pogoji poslovanja z inozemstvom zaostrejo, v Iskri načrtujejo, da bodov obdobju 1986 — 1990 izvozili za skoraj dve milijardi dolarjev, pretežno na konvertibilni trg. Projekcija razvoja Iskre v naslednjem srednjeročnem obdobju je med drugim zasnovana tudi na čimprejšnjem odpravljanju sedanjih težav in izgub. Že sedaj so najavljeni ukrepi, katerih namen je maksimalno izkoristiti notranje rezerve.

● List Privredni vjesnik je že deseto leto zapored pripravil novoletno anketo Poslovna očekivanja, v kateri se je letos zbralo 67 predsednikov poslovnih organov delovnih in sestavljenih organizacij. Anketa je zelo odmevna, saj je zasnovana tako, da nudi celovit presek jugoslovanskega gospodarstva. Med anketiranimi je bil tudi predsednik poslovnega kolegija SOZD Iskra Boris Lasič, ki je med drugim dejal: »Iskrin izvoz — 230 milijonov dolarjev — je danes dvakrat večji od uvoza. Lahko bi bil še občutno večji, če ga ne bi zavirali s sistemskimi ukrepi. Absurdno je, da izvoz surovin spodbujamo enako, če ne še bolj, kot izvoz kompletnih sistemov, ali izdelkov višje stopnje predelave. V Iskri je izvoz element dolgoročne strategije razvoja in osnovni pogoj za vključevanje v mednarodni tehnološki napredek. Sedaj izvozimo v Iskri tretjino celotne proizvodnje, v perspektivi pa želimo izvoziti 50% proizvodnje. Tu moram poudariti, da je tretjina materiala, ki ga mi potrebujemo, iz uvoza. Iz uvoza je tudi vsa potrebna oprema. Toda kako naj jo nabavljamo, ko pa ne moremo samostojno razpolagati z devizami, ki nam ostanejo? Kje je tukaj logika? Kje je logika v dejstvu, da Iskra v celotnem jugoslovanskem izvozu sodeluje z 2 odstotki, v jugoslovanskem uvozu z manj kot 1 odstotkom, v celotnem uvozu opreme pa z manj kot 0,5%. Tehnološki ciklusi v elektroniki so vse krajši. V zadnjih treh letih bi morala Iskra nabaviti opremo v vrednosti 20 — 25 milijonov dolarjev. Uvozili pa smo jo lahko le za borih 3—5 milijonov dolarjev.«

Na vprašanje, kakšni so izgledi za ambicioznejši tehnološki razvoj v Jugoslaviji, je predsednik Lasič med drugim dejal: »V svetu je običaj, da se velike firme dogovarjajo o skupnem razvoju ob znatni pomoči držav (najnovejši primer sodelovanja »Siemens« in

»Philipsa« v razvoju superchipov, kjer veliko finančno pomoč nudita zahodnonemška in nizozemska vlada).

Pri nas pa o nečem takem niti ne razmišljamo. Mirno lahko trdim, da naša družba v razvoj elektronike ni vložila skoraj nič. Če resnično želimo ambicioznejši razvoj, se morajo nekateri odnosi spremeniti. Za nove tehnologije bo potrebno oddvajati večji del nacionalne akumulacije, ki jo sedaj v večji meri usmerjamo v reševanje »akutnih« problemov izgubašev in za obnavljanje nekaterih klasičnih gospodarskih vej. Tukaj dileme ne bi smelo več biti.«

ISKRA — Industrija baterij ZMAJ Ljubljana, Stegne 23

Na podlagi 22. čl. Zakona o delovnih razmerjih in skladno z določbami Statuta in Pravilnika o delovnih razmerjih delovne skupnosti skupnih služb,

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb razpisuje dela in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1) ZA VODENJE PLANSKO ORGANIZACIJSKEGA PODROČJA 2) ZA VODENJE PODROČJA KONTROLE KAKOVOSTI

Kandidati morajo poleg splošnih zakonskih pogojev in pogojev iz družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin izpolnjevati še naslednje:

pod 1) da imajo visoko ali višjo izobrazbo družboslovne ali tehniške smeri ter nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj,

pod 2) da imajo visoko ali višjo izobrazbo tehniške smeri in nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj ter aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na gornji naslov s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo obvestili o odločitvi delavskega sveta najpozneje v 60 dneh od poteka razpisnega roka. Kandidata bosta izbrana za mandatno dobo 4 let.

**Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge:**

Delovna skupnost skupnih služb

1. Kuharski pomočnik

Pogoj: Osnovna šola z dopolnilnim strokovnim izobraževanjem — kuharski pomočnik, 1 leto delovnih izkušenj na opravih v družbeni prehrani, poskusno delo 50 delovnih dni.

TOZD Baterije Ljubljana

1. Orodjar

Pogoj: Poklicna šola kovinarske smeri — orodjar, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 40 delovnih dni.

2. Rezkalec

Pogoj: Poklicna šola kovinarske smeri — rezkalec, 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo 40 delovnih dni.

3. Strojni ključavničar — za strojno vzdrževalna dela v proizvodnji

Pogoj: Poklicna šola kovinske smeri — strojni ključavničar, 2 leti delovnih izkušenj v stroki, poskusno delo 50 delovnih dni.

4. Transportni delavec

Pogoj: Končana osnovna šola, 6 mesecev delovnih izkušenj na notranjem transportu, poskusno delo 40 delovnih dni.

Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Prevoz do organizacije je urejen z delavskimi avtobusi. Družbena prehrana je urejena.

Interesenti naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od dneva objave na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Že v lanskem oktobru se je upokojila Alojzija Jurkovič, delavka na liniji rotorja v tovarni malih zaganjalnikov v Novi Gorici. Na zadnji delovni dan v lanskem letu, ko je bilo v Avtoelektriki tudi slovo od starega leta pa se je »uradno« poslovala tudi Alojzija. V Iskro, v tovarno malih zaganjalnikov je prišla 7. januarja 1975 ter vestno in požrtvovalno delala vse do svoje invalidske upokojitve. V spomin na njen odhod je nastal posnetek, krog sodelavk in sodelavcev pa je priljubljeno Alojzijo osrečil še s spominskim darilom in rdečimi rožami.

V začetku decembra je bilo v novogoriški Iskri Avtoelektriki tradicionalno srečanje upokojencev, ki se ga je udeležila tudi Milena Černe, ki je odšla v invalidsko upokojitev lanskega avgusta. Celih štirinajst let je delala v delavski restavraciji kot kuharica, žal pa jo je strla bolezen in krog sodelavk ter tri sodelavce je morala predčasno zapustiti. V spomin na njeno dolgoletno delo je nastal gornji posnetek, a ob odhodu pa so ji sodelavke in sodelavci podarili spominsko darilo in rože, saj je bila vestna in priljubljena delavka. Sedaj ji vsi želijo, da bi se ji zdravje čimprej izboljšalo in da bi ob vsaki ponujeni priložnosti še prišla na obisk.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Števcu za lepa darila, ki mi bodo ostala v trajnem spominu na vse vas.

Želim vsem skupaj veliko nadaljnjih uspehov, zdravja in osebne sreče.

Ivan Petrič

ZAHVALA

Ob 30-letnici obstoja TOZD Merilne naprave se upokojenci zelo lepo zahvaljujemo za vabilo ob prijetnem kramljanju in obujanju spominov na lepa in grenka leta v TOZD MN.

Še enkrat iskrena hvala, ker še vedno mislite na nas upokojence.

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem v oddelku termoplasti v TOZD TSD se iskreno zahvaljujem za lepa in praktična darila ter dobre želje ob mojem odhodu v pokoj!

Želim vam še nadalje mnogo delovnih uspehov, osebne sreče, zdravja in medsebojnega razumevanja!

Slavka Milakovič

ZAHVALA

Zahvaljujem se za podarjena darila in pozornost ob odhodu v pokoj. Želim še mnogo poslovnih uspehov.

Pavel Blažič

TOZD Trzenja

napajalnih naprav

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega dragega MIRA KOSCA se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TSD ter OOS Kibernetika za darovano cvetje, denarno pomoč, za izrečeno sožalje in poslovnile besede ob odprtem grobu, ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: Julijana in hčerka Darija

Lepe misli o Iskri

V petek, 21. dec. lani, so se sestali člani literarne skupine Iskra, da bi izdelali načrt za delo v prihodnjem letu.

Najprej so se menili o minulem literarnem nastopu pred kranjskim občinstvom (3. decembra v Delavskem domu). Prav je, da z literati nastopi pevski zbor, a bi morda lahko še kaj izboljšali. (Na primer ozvočenje...)

Mislijo, da sedanji način srečanja kulturnikov Iskre ni ustrezen in da je bilo vse boljše organizirano, domače in prisrčno, dokler so se sestavljali v dvorani nad Iskrino restavracijo. Takrat so se ustvarjalci zares spoznavali in videli, kaj kdo počne.

Na prej omenjenem sestanku so se odločili za druženja enkrat mesečno. Na teh srečanjih naj bi prebirali svoja dela in razpravljali o njihovi vrednosti pa tudi o onem drugem, napačnem.

Poleg tega bi nekateri »glasneje« seznajali svoje sodelavce z lastno ustvarjalnostjo. Mesečno bi objavljali svoja dela v kulturni prilogi Iskrinih glasil (Kibernetika, Telematika, ERO) in sicer tako, da bi v vseh treh glasilih predstavili po enega člana, pesnika, pisatelja in druge umetnike z različnimi deli. Priloge pa bi opremili likovniki z ilustracijami.

Mentorica skupine bo Berta Golob, že znana pisateljica.

Letos mineva petnajst let od prvih literarnih javnih začetkov v tedanji Telematiki.

Takratna začetnika: Staša Vuković — Krpan in Marjan Štancar—Monos sta še sedaj ustvarjalna in njuna dela so kvalitetna, zato bomo v prvi številki predstavili oba.

Za njima se bodo najprej zvrstili mlajši ustvarjalci, ki si s svojim delom zaslužijo javno predstavitev.

Sklenili so tudi, da bodo izdali, ali vsaj pomagali izdati pesmi, ki jih piše dolgoletna sodelavka Iskre, sedaj upokojena Francka Tronkar.

Potem so člani Iskrine skupine čestitali dvema pesnikoma, ki so ju izbrali za literarni nastop pesnikov in pisateljev začetnikov Gorenjske v Škofji Loki (Biserka Car in Jože Volarič). Dela so recitirali Škofjeločani na prireditvi v kapelici na Puštskem gradu.

Na koncu naj povemo še to, da ne kažejo v vseh delovnih organizacijah takega razumevanja za delovanja na kulturnem področju, kot v SOZD Iskra, saj so tu uspešni amaterji, filmarji, likovniki, pevci, člani folklorne skupine, recitatorji in literati.

Vsi omenjeni pa delujejo v okviru konference sindikata Iskre.

Zlata Volarič

MILENA MAJCEN

Imenovala te bom Pitabél

Imenovala te bom Pitabél.

Imenu ne vem pomena.

Morda je star narod pomorščakov tako imenoval kipeče razpenjen val ali najin praded polje, polno nabreklih klasja.

Pitabél, fant s pojočim srcem svobodnih Ciganov,

z viharim pogumom visokogorskih ptic, z vročnim nemirom divjih voda.

Tvoj glas, Pitabél, svečanost nedeljskega popoldneva, tvoje besede, šopek bujno cvetočih trav,

tvoje roke, igrivost poletnih sap. Pitabél, z odzivi iskrivega konja, s pogledi plapolajočega ognja, z očmi neskončnega morja.

Vem, nekje med ženskimi nedri ponavljaš davne laži,

obljubljaš sladke vonjave, sanjaš zlate sanje.

A jaz, Pitabél, ne bom mogla nikoli več zajemati iz vrča ljubezni,

ne da bi želela slastne melodije tvojega telesa, ne da bi ustnice srkale medico tvojih usten

in nikoli več ne bom mogla uživati pogleda na svetlikajoče odseve večernih voda,

ne da bi bolešno začutila, kako mi drsi tvoja dlan po vratu in ramenih.

Pitabél, sanja prebujajočega jutra, slast in razkošje zrelega dne.

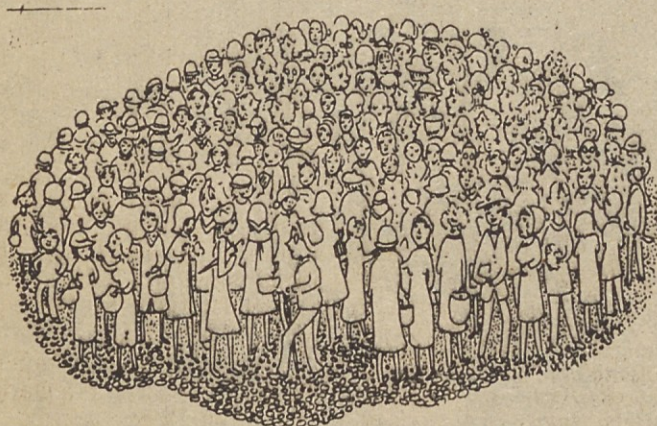
Pitabél, najtemnejša bolečina, najslajše hrepenenje,

med najlepšimi najlepši spomin.

Poudarjavam!

Imenu v prihodnost!

Iskra, ker mislim, sodelovali v vsem
vsem. Vsem prištim priduham
festa Volarič

— Zares smo ponosni nanj! Končno imamo glasbenika v družini!

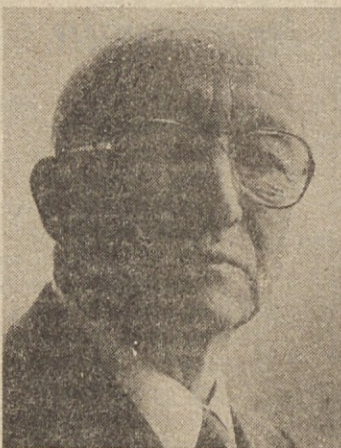
Za zdrav način življenja

Pred leti, ko še nismo imeli dovolj znanja o smotrih športne rekreacije, smo menili, da je dovolj, če gremo enkrat tedensko na kegljanje, ali pa če se priložnostno udeležimo kakšnega tekmovanja. Počasi pa se je uveljavila misel o redni telesni vadbi in nam je postalo jasno, da je priložnostno športno tekmovanje brez smisla in celo škodljivo, če nismo dobro pripravljeni.

Danes imamo o telesni vzgoji že toliko znanja, da že lahko uresničujemo pomembne cilje športne rekreacije za delovnega človeka. Želimo mu pomagati, da se bo v prostem času sprostil in delal kaj takega, kar bo zanj vir veselja, potrjevanje samega sebe, priložnost za ustvarjalnost in nenazadnje dopolnilna gibalna dejavnost za vzdrževanje najboljše delovne kondicije. Na voljo je dolga vrsta športnih vrst, vsako si naj izbere tisto, po kateri čuti potrebo.

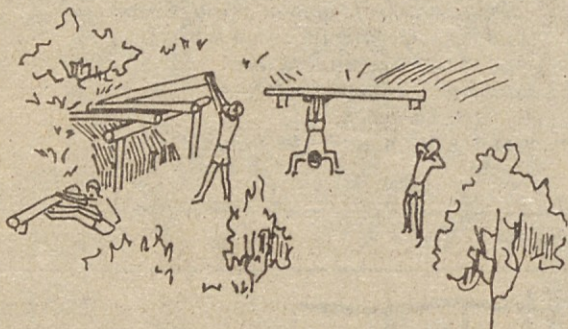
Na področju učinkovite rekreacije, ki človeku zares pomaga, da se bolje počuti, da veselo in ustvarjalno preživi svoj prosti čas in da s svojo telovadbo deluje preprečevalno proti posledicam enostanske poklicne obremenitve, imamo danes že nekaj izkušenj. Vedno znova pa nas znanstveniki opozarjajo na naše boljše možnosti rekreiranja. Nova spoznanja se nanašajo na telesno držo pri delu sedé in stoje, na posebne »minute za zdravje«, desetminutni počitek leže sredi

Piše
prof. Drago Uлага

dneva, gimnastične vaje proti bolečinam v križu, pravilno obutev, pravilno prehrano, vzdrževanje normalne telesne teže... in ne nazadnje na pravilno ležišče za nočni počitek.

Take in podobne novosti niso modna muha, marveč strokovna dognanja, ki prihajajo iz znanstvenih institucij. Vsako leto kaj novega in boljšega, vsako leto korak naprej! V tej rubriki bomo poročali o vsem, kar pomeni boljši način rekreiranja in bolj zdrav način življenja. Zato smo ji dali ime REKREACIJA 1985.

Iskraši zelo uspešni v sankanju

Člani sankarskega kluba Jesenice so v soboto, 12. in v nedeljo 13. t. m. pri Savskih jamah nad Jesenicami, kljub pomanjkanju snega, dobro pripravili tekmovalne proge in izvedli 2. državno prvenstvo v sankanju na naravnih progah. V odsotnosti tekmovalcev iz Sarajeva se je prvenstva udeležilo nad 60 tekmovalcev iz najboljših sankarskih klubov Jugoslavije.

Razveseljivo je, da so se razen Tržičanov, katerih član Kališnik je postal državni prvak med posamezniki, kot tudi v dvosedežnih saneh s sovozačem Perkcom, odlično izkazali tudi sankarji iz Elektromotorjev v Železnikih. Poglejmo najboljše uvrstitve Iskrašev in Iskrašic v tekmovanju posameznikov: pri pionirjih sta Nastran in Šturm (Iskra Železniki) zasedla 2. in 3. mesto, med mladinkami je bila zmagovalka Štalec, medtem ko so med starejšimi mladinci prva tri mesta zasedli S. Bernik, Zadravec in R. Bernik iz Iskre Elektromotorji. Tudi med članicami je bila zmagovalka Iskrašica Tolarjeva, med starejšimi člani se je Iskraš iz Freljih uvrstil na 2. mesto, v tekmovanju dvosedežnih sani pa: pri mladincih sta bila Bernik-Bernik zmagovalca, posadka Nastran-Šturm pa je v tej disciplini zasedla 3. mesto. Upoštevali smo seveda v posameznih disciplinah le uvrstitve Iskrašev od 1. do 3. mesta.

Obvestilo smučarjem Kibernetike

V januarju bomo organizirali tekmovanje v veleslalomu in tekih. Tekmovanje v veleslalomu bo 26. januarja na Zatrniku, v tekih pa 30. januarja na Srednji Dobravi pri Kropi. Prijave zbirajo športni referenti TOZD, kjer dobite tudi ostale informacije.

Šah

Ponovno Mazi!

Zmagovalac 38 hitropoteznega prvenstva Iskre je zopet Mazi. Kljub temu, da je oddal točki Jerini in Butali, je zbral dovolj točk za prvo mesto.

Ostali tekmovalci pa so se razvrstili takole:

2. Anton Jerina, 3. Marjan Butala, 4. Marjan Kern, 5. Albin Oblesčak, 6. Janez Krek, 7. Matevž Lotrič, 8. Dane Černe, 9. Janez Špendal, 10. Drago Čopič, 11. Jože Cimperman, 12.—13. Bogdan Brezigar, Lojze Deželak, 14.—15. Pavel Jereb, Pavel Sešek, 16. Andrej Erman, 17. Janez Zavrl, 18.—19. Sašo Košnik, Jani Jazbec, 20. Rihard Piskar, 21. Jože Špende, 22.—23. Karel Kmetič, Peter Jerman, 24. Bernard Velkavrh, 25. Zvone Kogovšek, 26. Bojan Planinšek.

Za pokal 100 točk je trenutni vrstni red: 1. Mazi 89,5 točk, 2. Černe 58, 3. Jerina 55,5, 4. Butala 53, 5. Krek 43,5, 6. Brane Deželak 40,5, 7. Kumše 36,5, 8. Srebrnič 36, 9. Brezigar 35, 10. Čopič 34 itd. Dosedaj je točke osvojilo 42 šahistov.

Med gosti so bili najboljši: 1. Milorad Bulatović, 2. Vladimir Markič, 3. Polde Krek itd.

Naslednji hitropotezni turnir bo v februarju v Ljubljani.

Brezigar Bogdan

Novoletni košarkarski turnir

V počastitev 35-letnice delovne organizacije Avtomatika in 20-letnic TOZD Avtomatske in varilne naprave je izvršilni odbor omenjene temeljne organizacije v sodelovanju s službo za družbeni standard v delovni skupnosti organiziral novoletni košarkarski turnir.

Tekmovanje je potekalo v novembru in decembru v telovadnicah športnega centra na Ježici in osnovne šole Karel Destovnik — Kajuh. Udeležile so se ga ekipe sedmih temeljnih organizacij in ekipa delovne skupnosti. Vseh osemnajst tekem, kolikor jih je bilo skupno odigranih, sta v zadovoljstvo vseh sodila Boris Buzečan in

Brane Hajdin. O končni uvrstitvi so odločali »medsebojni obračuni« v finalnem delu tekmovanja. Tako je igra živcev in točnih metov prinesla prvo mesto ekipi delovne skupnosti, drugouvrščena je bila ekipa iz TOZD Razvojni institut, sledile so Naprave za energetiko in Avtomatske in varilne naprave.

Najboljši so prejeli pokale in priznanja na vsakoletnem novoletnem srečanju športnikov delovne organizacije Avtomatika. Hkrati je bil za najboljšega strelca proglašen Ivo Eržen, za najboljšega igralca turnirja pa Primož Bernot.

Š. D.

-C- Prvo uvrščena ekipa delovne skupnosti (foto Š. D.)

Naredi sam

Popravilo bojlerja

Tople vode ni. Kaj sedaj? Nenadoma ugotovimo prisotnost bojlerja. Do te težave ga nismo niti opazili. Sprememba je postala nevzdržna. Potreben je poseg. Ali sežemo po telefonu, ali po orodju pa je odvisno od nas. Prva možnost je draga, druga pa lahko posfane še dražja. To pišem za tiste, ki izberejo drugo varianto.

Zamislimo se pred tem čudežem tehnike v gospodinjstvu. Imam za to potrebno znanje, imam orodje, vem, kje dobiti potrebne iztrošene dele, imam čas, toda, kaj, če ne uspe? In kje v tem primeru iskati pomoč? Za prvo, drugo in tretjo točko bom v pomoč z nasveti.

Diagnostika je zelo pomembna. Po točkah bom naštel možne okvare:

1. a) Ne greje, lučka gori — krivec je grelec, slabi kontakti ali prekinjene žice
- b) Ne greje, lučka ne gori — termostat je odpovedal.
2. Topla voda nima tlaka — zamaški kamna, peska, ali drugih nečistočin v ceveh, varnostnem ventilu ali v mešalni bateriji
3. Ropot varnostnega ventila — zamenjava ventila
4. Šumi iz bojlerja — voda se uparja na grelcu, oz. na kamnu. Čiščenje je priporočljivo.
5. Pušča iz bojlerja — iskanje netesnosti, ali luknjice v kotličku. V primeru luknjice zamenjava kotlička.
6. Para je proizvod bojlerja — menjava termostata, varnostnega ventila in čiščenje bojlerja.

Čiščenje vodnega kamna v bojlerju se lotimo tudi brez tega, da nas na to opozori okvara. To opravimo mehansko, brez pomoči kemije. S kislino, se lotimo le plinskih bojlerjev. Zakaj bi ga čistili? To bi bil naš skromni prispevek k varčevanju z energijo, seveda bi imeli tudi mi računico. Nekje sem bral, da en milimeter kotlovcva povzroča 6% izgub pri izkoristku. Menim, da računica ni tako enostavna, oz. linearna. Na koliko časa ga čistimo je odvisno od: geografskega položaja. Primer: V Ljubljani ga je hitro dovolj, v okolici Vrhnike pa pade iz kotlička luskasto blato, kjer pa je mehka voda pa s kotlovcem ne bo nič.

Kotlovcva se lahko branimo tudi s pomočjo kemije. V prodaji so mehčalci vode, ampak potem je potrebno skrbeti za tega. Proces izločanja je stalen, z odvisnostjo od temperature. S temperaturo je proces progresiven, zato svetujem temperaturo vode 60 C. Izločanje je tudi odvisno od izmenjave vode. Iz navedenega se odločite za čas čiščenja vašega bojlerja. Prvi bojler katerega se lotimo naj bo domač, v izogib blamažam pri sorodnikih.

Pred posegom si oglejmo, kakšno tesnilo grelca potrebujemo. Tega menjamo pri vsakem posegu v kotliček bojlerja. Prodajajo jih v servisih in trgovinah z vodovodnim materialom. Če imamo opravka s starejšim tipom grelnika, si tesnilo izdelamo sami iz ploščate gume.

1. Tok mora teči prek varovalke, stikala, termostata na en kontakt grelca in signalne žarnice. Do tu mora pokazati tokovni preizkuševalec. Negativni pol odpeljemo z drugega kontakta grelca in žarnice na ohišje bojlerja in po žici iz bojlerja (s tem je bojler ničen). Naštel sem to zato, da s tokovnim preizkuševalcem preverimo, če je resnično tako. So tudi bojlerji priključeni z vtičnico. Le-ta mora biti z ozemljitvenim kontaktom.

2. odvijemo varovalko in preverimo, če je sedaj bojler brez toka.
3. Zapremo podometni ventil in preverimo, če je sedaj bojler brez tlaka.
4. Odvijemo kontakte in odstranimo termostat. Beseda o termostatih: V uporabi so trije tipi: kapilarni, bimetalni in živosrebrni (Hg).

To so imena, ki jih uporabljajo trgovci:

a) kapilarni. V sondi je tekočina (alkohol), ki se pod vplivom temperature spreminja volumen, ta se iz sonde razteza po cevkah na meh, ki vklaplja in izklaplja grelec. Običajno je sistem dvojni (regulacijski in varovalni).

b) bimetalni, deluje na načelu različnosti razteznostnega koeficienta dveh kovin, ki sta skupaj pričvrščeni. Pride do upogiba, ta deluje na kontakte, kateri vklaplja grelec. Varovan je s kontaktom, položenim na vudovi kovini. Ta ima nizko tališče in pri prekoračeni temperaturi nepovratno izklopi sistem.

c) Hg — termostat, deluje na načelu raztezka kovinske palice. Ta prevaga stekleno bučko s kontakti in polnjeno z živim srebrom. Varovan je z bimetalom. Ti termostati so običajno v starih tipih bojlerjev.

Torej so vsi varovani proti povišani temperaturi, s tem da varovalni sistem ni povraten.

Do tu smo potrebovali le izvižaj, ki je hkrati tudi preizkuševalec toka in klešče — kombinirke. Sedaj potrebujemo natiikalni ključ 17, 13, ali 14, če je bojler starejšega tipa.

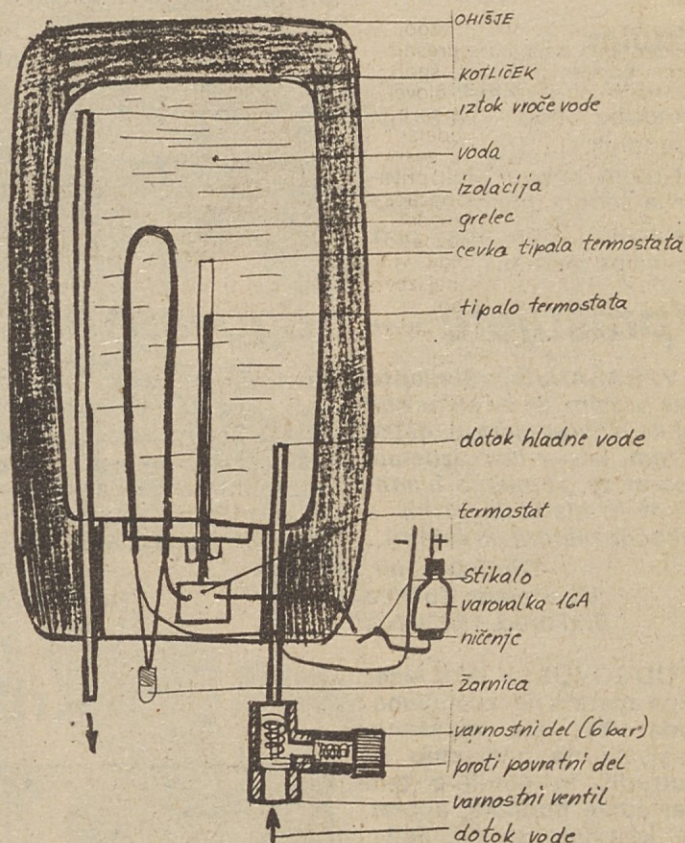
5. S ključem 17 odvijemo cevko termostata. Voda začne teči iz bojlerja. Če imamo srečo, je spodaj kad. Moramo jo zamašiti. V nasprotnem primeru

angažiramo družino, da z lavorji lovi vodo. Odvijemo grelec, ga očistimo (mehansko, z rahlim potrkavanjem po njem). Vrnemo mu prvotno obliko, katero je verjetno temperatura spremenila. Z roko očistimo dno kotlička. Za hip odpremo vodo, da ga še splaknemo. Če je kamen še na kotlu, nas naj to ne moti, služil bo za izolacijo. Škodo nam povzroča le tisti okoli grelca.

6. Namestimo novo tesnilo in po obratnem vrstnem redu sestavljamo. Termostatsko cevko zatesnimo s teflonom, ali originalnim tesnilom.

Spustimo tlak vode v bojler, zapremo mešalno baterijo in kontroliramo tesnost našega dela. Očistimo še mrežico na mešalni bateriji.

PRINCIP DELOVANJA TLAČNEGA POKONČNEGA GRELCA VODE

Lasje — naša skrb

Zasipajo nas z dobrimi nasveti. Še enega več boste brez škode prenesli. V času smoga, nezdravega načina prehranjevanja in onesnaženega okolja je problem z lasmi postal že skoraj vsesplošen. Kozmetična industrija je sicer našla odgovor za vse probleme — le žal pogosto neučinkovit. Dragi losioni za mastne lase, za prhljaj, za pospešeno rast last pa proti izpadanju, ponavadi bolj koristijo proizvajalcem, kot uporabnikom. Narava pa nam še vedno ponuja svoja cenena zdravila.

Zeliščarji so spet cenjeni in zelo moderni. Recepti iz domače lekarne naših babic so poceni in učinkoviti. Najbolj cenjene domače rastline za nego las so prav gotovo: kopriva (uporabna je cela rastlina), suličasti ali ozkolistni trpotec (uporabni so le listi!), veliki repinec (uporabne so samo korenine) in kamilica.

Tudi v Ljubljani in skoraj v vseh slovenskih mestih imamo trgovine, kjer nam ponujajo vse mogoče zdravilne rastline. Stopimo namesto v drogerijo kdaj še tja. Pogovorimo se s prijaznimi prodajalci o našem problemu. Znani nam bodo svetovati in izbrati. Poizkusite!

Helena

Prodaj

Termoakumulacijsko peč (2,5 KV) ugodno prodam. Naslov v uredništvu.

Moped — poni ekspress, dobro ohranjen, ugodno prodam. Ponudbe pod: »Pomlad prihaja«

Volno za izdelavo žimnic, ugodno prodam. Ponudbe pod: »Ugodno«

Kupim

Kupim trajnožarečo peč. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik.«

Kupim knjigo Mala literarna teorija (avtor Matjaž Kmecelj). Ponudbe pod: »Želja po študiju!«

Vprašujete — odgovarjamo

VPRAŠANJE: Najlepše Vas prosim, če mi kakorkoli lahko posredujete podatke o tem, kdo v Iskri izdeluje aparat za polnjenje hladilnikov in hladilnih skrinj s tekočim plinom (kreolom).

Dinić Desimir,
Ul. Stojana Kostića
Brzi brod, 18000 Niš

ODGOVOR: V Iskri sicer tega aparata ne izdelujemo, toda, ker ste vprašanje naslovili na nas, smo se potrudili in dobili o tem naslednje podatke: aparat, za katerega se zanimate, izdeluje IEVT (Institut za elektroniko in vakuumsko tehniko v Ljubljani). Pri

Misli

Srce ima razloge, ki jih razum ne priznava

Kaj je sreča? Morda samo velika beseda, za katero ne stoji prava resničnost? Vaša sreča je morda v tem, da boste v tem letu, ki ga kot vsakega doslej, začenjate »drugače« znanli vtakati ljubezen v ure vašega časa. Vaše besede in misli bodo ljudem okoli vas postale nepogrešljive. Srečni boste, ker boste osrečevali druge.

Ponudbe in oglase pošiljajte v uredništvo Glasila Iskra

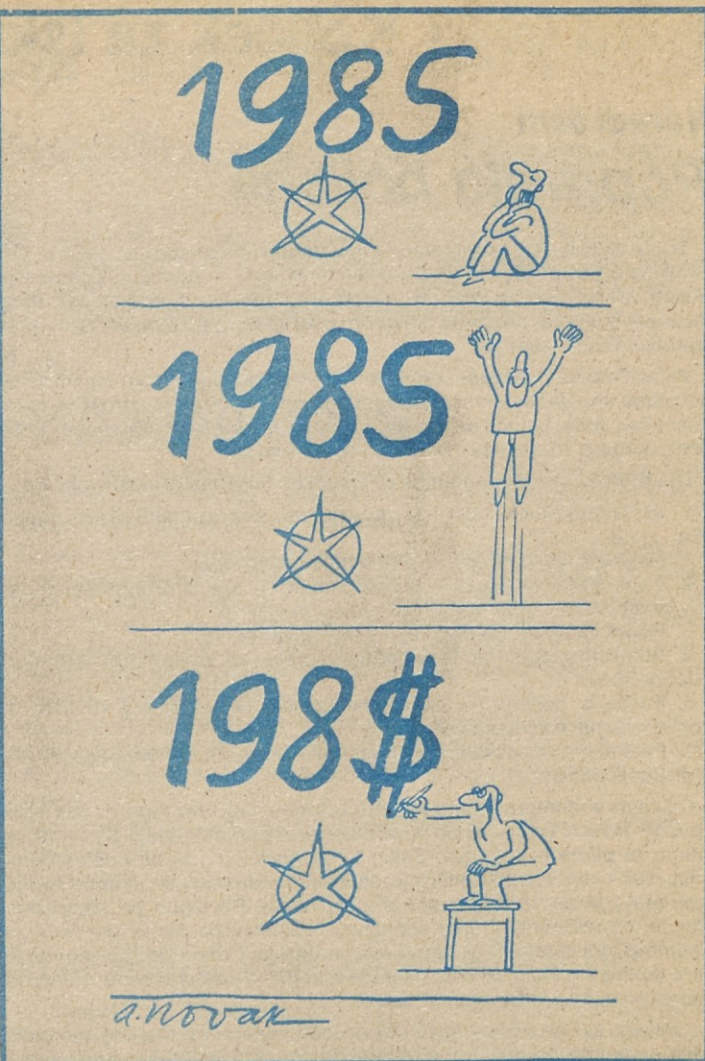
Opozorilo

Zaradi spremembe oblikovne in likovne zasnove glasila so se spremenili tudi roki za oddajanje rokopisov. Pri tem bi posebej opozorili, da morajo odslej oglasi in objave prispeti v uredništvo najkasneje do ponedeljka do 11. ure. Tedaj namreč zaključujemo redakcijo tekoče številke glasila. Prosimo, da spremembe z razumevanjem upoštevate!

Uredništvo

izdelovanju pa sodelujejo tudi sodelavci Iskre — TOZD Tovarna za montažo elektromotorjev — Montaža iz Spodnje Idrije. Zakakršna koli dodatna vprašanja se zato obrnite na telefonski: 34391 — Zajc.

Uredništvo

	ISKRA	SLAVEN IGRALEC V ZDA	PRVA IZVEDBA	LESKOVAC	KONEC MOLITVE	DOMAČA ŽIVAL	VRSTA KROKODILA	JON KIHOTOV KONJ
	FLOSAR							
	TRESENE GLASU							
	1. IN 2. SAMOGL. OKAY				GRŠKA POKRAJINA ELIDA KONICA			
ISKRA	VRSTA GORIVA	SPONA	SMOV V ZLEZAH SLOV. UM. ZGODOV.				GRUDEN IGO VINOROD. RASTLINA	
IGRALEC ŠALJIVIH VLOG					IZVRŠNI SVET NORD. BOGINJA	KITAJSKA DINASTIJA KRAJ PRI ČR. KALU		
OBRAMBNI NASIP					PREKARNICA BISMUT			
GEOMETRIJSKI LIK						MESTECE NA PELJESCU		
SLOV. PISATELJ (TONE)						DEL SKLADBE		

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23/1, telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica-Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.